

SL

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

2014

Na kratko o reviziji EU

Predstavitev letnih poročil Evropskega računskega
sodišča za leto 2014

EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel. +352 4398-1

E-naslov: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA
Facebook: European Court of Auditors

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu.
Dostop je mogoč na strežniku Europa (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2015

Print	ISBN 978-92-872-2902-1	doi:10.2865/11342	QJ-04-15-619-SL-C
PDF	ISBN 978-92-872-2899-4	doi:10.2865/06803	QJ-04-15-619-SL-N
EPUB	ISBN 978-92-872-2934-2	doi:10.2865/96722	QJ-04-15-619-SL-E

© Evropska unija, 2015
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Za vsako uporabo ali reprodukcijo naslednje fotografije je treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnika avtorske pravice:

- © Evropska unija, 2015 / Vir: Avdiovizualna služba Evropske komisije / Fotografija: Nikolay Doychinov, str. 21 desno. Reprodukacija naslednjih fotografij je dovoljena pod pogojem, da so navedeni imetnik avtorske pravice, vir in ime fotografa (če je znano):
- © Evropska unija, 2015 / Vir: Avdiovizualna služba Evropske komisije / Fotografije: Etienne Ansotte, str. 18; Cristof Echard, str. 22; Nikolay Doychinov, str. 33; KC Ortiz, str. 40; Georges Boulougouris, str. 42.
- © Evropska unija, 2015 / Vir: Avdiovizualna služba Evropskega parlamenta / Fotografija: Andreas Hillergren, str. 38.
- © Evropska unija, 2015 / Vir: Evropsko računsko sodišče, str. 2, str. 4, str. 24, str. 36, str. 47.
- © Evropska unija, 2014 / Vir: Avdiovizualna služba Evropske komisije / Fotografiji: Raigo Pajula, str. 17; Patricia De Melo Moreira, str. 26.
- © Evropska unija, 2013 / Vir: Avdiovizualna služba Evropske komisije / Fotografiji: Jonathan Nackstrand, str. 29; Daniel Reinhardt, str. 31.
- © Evropska unija, 2012 / Vir: Avdiovizualna služba Evropske komisije / Fotografije: Robin Utrecht, str. 11; Rodger Bosch, str. 15; Jennifer Jacquemart, str. 32.
- © Evropska unija, 2011 / Vir: Avdiovizualna služba Evropske komisije / Fotografija: Etienne Ansotte, str. 21 levo.

Printed in Luxembourg

2014

Na kratko o reviziji EU

**Predstavitev letnih poročil Evropskega računskega
sodišča za leto 2014**

V dokumentu „Na kratko o reviziji za leto 2014“ je povzeta in pojasnjena vsebina letnih poročil Evropskega računskega sodišča o izvrševanju proračuna EU za leto 2014 in evropskih razvojnih skladih.

Sodišče v poročilih izda zagotovilo o tem, kako so bila med letom porabljena sredstva EU, in pri tem poudari področja, na katerih obstaja največje tveganje nepravilne porabe teh sredstev. Sodišče poleg tega analizira razloge za napake in navede priporočila za izboljšanje finančnega poslovanja. Glavni cilj Sodišča je pomagati Evropskemu parlamentu in Svetu pri nadzoru nad finančnim poslovanjem EU v okviru postopka za podelitev razrešnice za proračun EU.

Proračunsko leto 2014 je bilo prvo leto novega programskega obdobja EU 2014–2020. Toda večina porabe EU v letu 2014 se je načrtovala v obdobju 2007–2013. Zato so v našem poročilu po pričakovanjih poudarjene podobne zadeve v zvezi s finančnim poslovanjem kot v prejšnjih letih.

Sodišče že mnogo let ugotavlja vztrajno visoke stopnje napake pri porabi EU, zato navaja možnosti za boljšo porabo razpoložljivih informacij ter uporabo vseh pooblastil za popravljanje za dodatno zmanjšanje napak in izterjavo več nepravilno porabljenih sredstev.

Seveda si mora EU ves čas prizadevati, da bi z razpoložljivimi viri dosegla več. Zato Sodišče meni, da se je treba v sedanjem obdobju pri porabi sredstev EU bolj osredotočiti na smotrnost poslovanja.

Poleg tega meni, da bi morali oblikovalci politik EU za prihodnost razviti popolnoma nov pristop k upravljanju porabe in naložb EU. Skorajšnji vmesni pregled programa EU za finančno načrtovanje je priložnost za razmislek o tem, kako zmanjšati napake ob izboljšanju splošne smotrnosti porabe proračuna EU.

Do takrat pa Sodišče opozarja tudi na to, da morajo Komisija in države članice nujno obravnavati številne primere finančnega zaostanka. V nekaterih državah članicah skupni znesek sredstev EU, za katerega še niso bili vloženi zahtevk, pomeni bistven delež letne državne potrošnje.

Če želijo institucije EU in države članice izkoristiti celoten potencial proračuna EU za naložbe v prihodnost Evrope, bo potrebno usklajeno prizadevanje za izboljšanje njegove uspešnosti. To pomeni izboljšanje potenciala proračuna EU za naložbe v prihodnost Evrope z zmanjšanjem napak, hitrejšim plačevanjem pravih zahtevkov, naložbami v projekte, ki so skladni s cilji Unije, ter merjenjem donosnosti naložb zaradi zagotavljanja, da bodo prinesle dodano vrednost.

Državljeni imajo pravico vedeti, kakšno je stanje teh naložb in ali so smotrne. Evropsko računsko sodišče je zavezano pomembni vlogi pri zagotavljanju, da se sredstva EU dobro vlagajo in smotno porabljajo, opozarjanju na področja, na katerih obstaja tveganje, ter svetovanju o načinih za izboljšanje smotrnosti njihove porabe.

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Predsednik Evropskega računskega sodišča

Stran

04	Skupni rezultati
04	Ključne ugotovitve in sporočila
06	Kaj je Sodišče revidiralo
08	Ugotovitve Sodišča
08	Zaključni račun EU je resničen in pošten prikaz
08	Ocenjena stopnja napake vztrajno ostaja nad 2-odstotnim pragom pomembnosti
15	Napake so najbolj vplivale na porabo na podlagi povračila stroškov
17	Popravljalni ukrepi so bistveno zmanjšali ocenjeno stopnjo napake
18	Možnosti za dodatno izboljšanje pri oceni tveganja, ki ga izvede Komisija, in pri učinku popravljalnih ukrepov
19	Visoka raven potencialnih zahtevkov in plačil iz programskega obdobja 2007–2013
20	Poročanje o smotrnosti je še vedno slabo
24	Podrobneje o prihodkih in področjih porabe
25	Prihodki
27	Konkurenčnost za rast in delovna mesta
30	Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija
34	Naravni viri
39	Evropa v svetu
41	Uprava
43	Evropski razvojni skladi (ERS)
45	Ozadje
45	Na kratko o revizijskem pristopu
47	Evropsko računsko sodišče in njegovo delo

Ključne ugotovitve in sporočila

Povzetek izjave o zanesljivosti za leto 2014

Evropsko računsko sodišče daje **mnenje brez pridržkov** o zanesljivosti **zaključnega računa** Evropske unije za leto **2014**.

Prihodki za leto 2014 kot celota so **zakoniti in pravilni**.

Na **plačila** za leto 2014 je pomembno vplivala napaka. Sodišče zato izreka **negativno mnenje** o njihovi zakonitosti in pravilnosti.

Celotno besedilo izjave o zanesljivosti je v poglavju 1 letnega poročila za leto 2014.

- Zaključni račun EU za leto 2014 je bil pravilno pripravljen v skladu z mednarodnimi standardi in daje **resničen in pošten prikaz**. Zato je Sodišče znova lahko izreklo mnenje brez pridržkov o njegovi zanesljivosti. O pravilnosti plačil pa je izreklo negativno mnenje.
- **Ocenjena stopnja napake**, s katero se meri raven nepravilnosti, za plačila za leto 2014 znaša 4,4 %, kar je blizu tisti iz leta 2013 (4,5 %), in vztrajno ostaja nad 2-odstotnim pragom pomembnosti.
- Sodišče je ugotovilo **enako ocenjeno stopnjo napake** (4,6 %) v okviru deljenega upravljanja z državami članicami kot pri odhodkih, ki jih neposredno upravlja Komisija. Najvišje stopnje napake so bile ugotovljene pri porabi na področjih ekonomske, socialne in teritorialne kohezije (5,7 %) ter konkurenčnosti za rast in delovna mesta (5,6 %). Področje upravnih odhodkov je imelo najnižjo ocenjeno stopnjo napake (0,5 %).
- Med vrsto odhodkov in stopnjo napake obstaja jasna povezava. Naša ocenjena stopnja napake za **sheme na podlagi povračila stroškov** (5,5 %), pri katerih EU povrne upravičene stroške za upravičene dejavnosti na podlagi izjav upravičencev o stroških, je dvakrat višja kot tista za programe na podlagi pravic (2,7 %), pri katerih se plačila izvršujejo, ko so izpolnjeni pogoji, in ne kot povračilo stroškov.
- **Popravljalni ukrepi** organov v državah članicah in Komisije so imeli pozitiven učinek na ocenjeno stopnjo napake. Brez njih bi skupna ocenjena stopnja napake znašala 5,5 %. Komisija bi lahko dodatno izboljšala svojo oceno tveganja in učinek popravljalnih ukrepov.
- Če bi Komisija, organi v državah članicah ali neodvisni revizorji uporabili vse informacije, ki so jih imeli na voljo, bi lahko **preprečili ali odkrili in popravili** bistven del napak, preden bi do njih prišlo.
- **Zneski, ki jih je treba plačati v sedanjem in prihodnjih letih** ostajajo na visoki ravni. Komisija mora nujno ukrepati v zvezi s tem trajnim problemom. Za nekatere države članice zaostanek pri neporabljenih sredstvih pomeni bistven delež skupne državne potrošnje.
- Desetletno obdobje strategije **Evropa 2020** in sedemletna proračunska cikla EU (2007–2013 in 2014–2020) niso usklajeni. Države članice v sporazumih o partnerstvu in programih ne namenjajo dovolj pozornosti dosežkom strategije Evropa 2020. To dvoje omejuje možnosti Komisije za spremljanje **smotrnosti in prispevka proračuna EU** k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 in poročanje o njiju.
- Skorajšnji vmesni pregled večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 je ključni trenutek v upravljanju porabe EU. Pomembno je, da Komisija čim prej **analizira področja z vztrajno visoko stopnjo napake** in oceni priložnosti za njeno zmanjšanje ob hkratni krepitvi osredotočenosti na smotrnost porabe.

Kaj je Sodišče revidiralo

Proračun EU

Poraba EU je pomemben instrument za doseganje ciljev politik. Evropsko računsko sodišče vsako leto revidira prihodke in odhodke proračuna EU ter da mnenje o tem, koliko je zaključni račun zanesljiv ter koliko so prihodkovne in odhodkovne transakcije skladne z veljavnimi pravili in predpisi.

Leta 2014 je poraba znašala **142,5 milijarde EUR** ali približno 285 EUR po državljanu. To pomeni **skoraj 2 % skupne splošne državne potrošnje držav članic EU**.

O proračunu vsako leto odločata Evropski parlament in Svet v skladu s sedemletnimi finančnimi okviri. Za pravilno porabo proračuna je odgovorna predvsem Komisija. Približno 76 % proračuna se porabi v okviru t. i. **deljenega upravljanja**, pri katerem posamezne države članice razdeljujejo sredstva in upravljajo odhodke v skladu z zakonodajo EU (npr. na področju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije ter porabe za naravne vire).

Od kod prihaja denar?

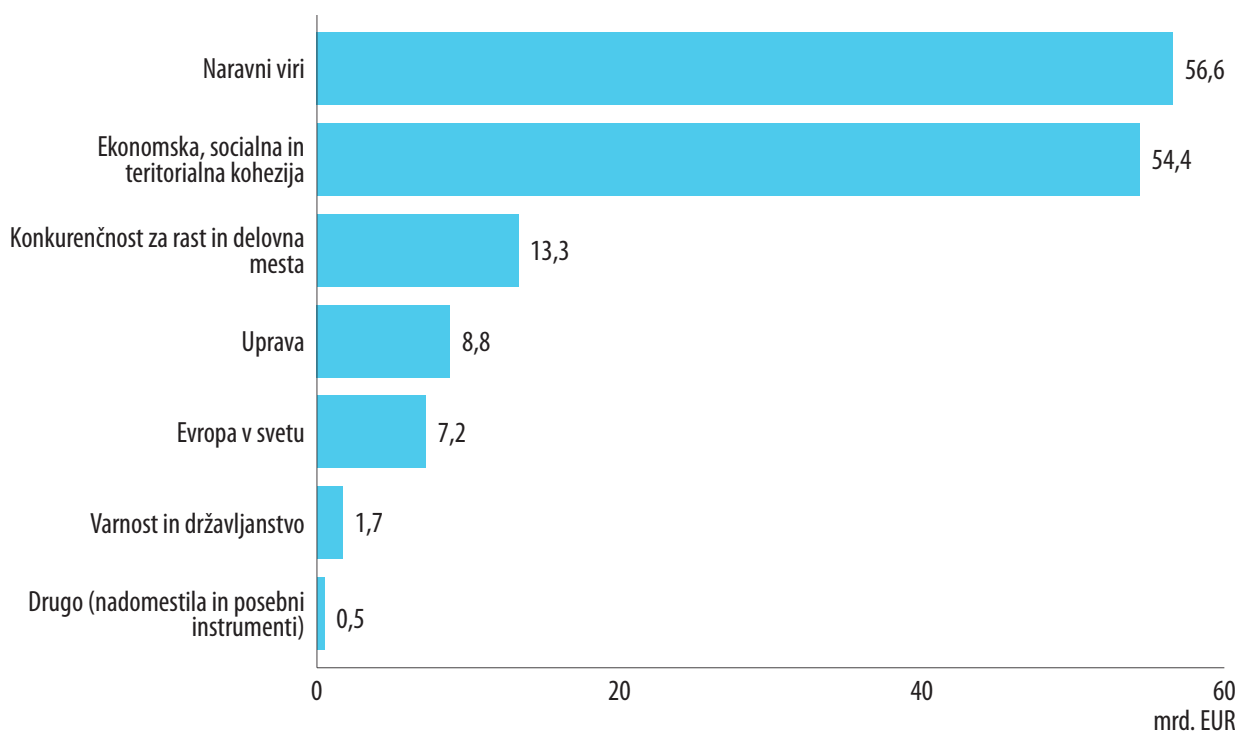
Proračun EU se financira na različne načine. Največji del prispevajo države članice na podlagi svojega bruto nacionalnega dohodka (94,9 milijarde EUR). Drugi viri vključujejo plačila držav članic iz naslova davka na dodano vrednost, ki ga poberejo (17,7 milijarde EUR), ter carinskih in kmetijskih dajatev (16,4 milijarde EUR).

Za kaj se denar porabi?

Letni proračun EU se porabi za mnoga različna področja (glej *diagram 1*). Plačila se izvršujejo v podporo različnim dejavnostim, kot so kmetovanje ter razvoj podeželskih in mestnih območij, projekti prometne infrastrukture, raziskave, usposabljanje za brezposelne, podpora državam, ki se želijo pridružiti EU, ali pomoč sosednjim državam in državam v razvoju.

Diagram 1

Odhodki EU leta 2014 skupaj (142,5 milijard EUR)

Porabo EU je mogoče opisati z dvema vrstama odhodkovnih programov z značilnimi vzorci tveganja:

- o **programi na podlagi pravic**, pri katerih plačilo temelji na izpolnjevanju določenih pogojev, na primer študijske in raziskovalne štipendije (v okviru porabe za konkurenčnost), neposredna pomoč za kmete (v okviru naravnih virov), neposredna proračunska podpora (v okviru Evrope v svetu) ali plače in pokojnine (v okviru uprave),
- o **scheme na podlagi povračila stroškov**, pri katerih EU povrne upravičene stroške za upravičene dejavnosti. Te sheme vključujejo na primer raziskovalne projekte (v okviru porabe za konkurenčnost), sheme naložb v regionalni razvoj in razvoj podeželja (krite iz odhodkov v okviru kohezije in naravnih virov), programe usposabljanja (v okviru kohezije) in razvojne projekte (v okviru Evrope v svetu).

Ugotovitve Sodišča

Zaključni račun EU je resničen in pošten prikaz

Zaključni račun EU za leto 2014 je bil pravilno pripravljen v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi za javni sektor in je resničen in pošten prikaz finančnih rezultatov EU za leto in njenih sredstev in obveznosti ob koncu leta. Zato je lahko Sodišče, kot že od leta 2007, izreklo mnenje brez pridržkov o zanesljivosti zaključnega računa (potrdilo njegovo zanesljivost).

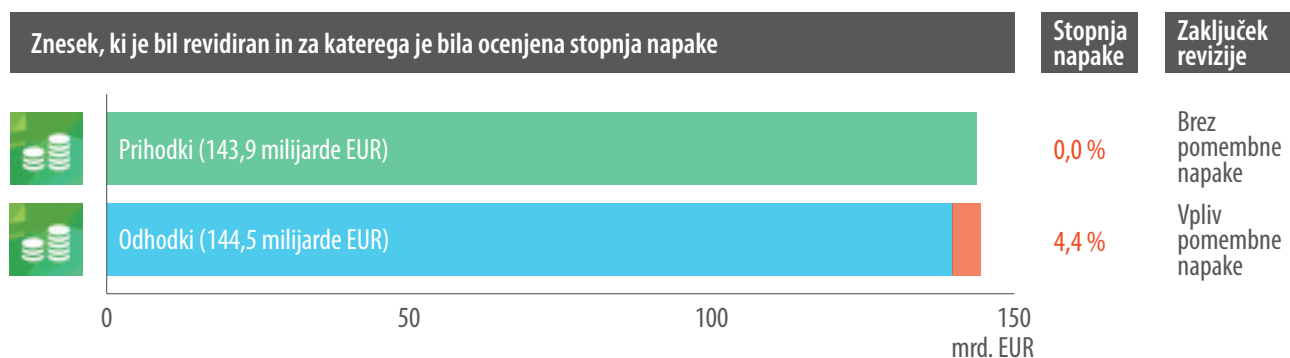
Ocenjena stopnja napake vztrajno ostaja nad 2-odstotnim pragom pomembnosti

Ključni element revizij Evropskega računskega sodišča je **preizkušanje vzorcev** transakcij, zajetih iz celotnega proračuna EU, da se dobijo nepristranske in natančne ocene o tem, koliko napake vplivajo na prihodke in različna področja porabe.

V **diagramu 2** so povzeti rezultati za leto 2014. Za več informacij o revizijskem pristopu Evropskega računskega sodišča in ocenjeno stopnjo napake glej strani 45 in 46.

Diagram 2

Rezultati preizkušanja transakcij za proračun EU kot celoto za leto 2014

Ocenjena stopnja napake temelji na količinsko opredeljivih napakah, ugotovljenih v statističnem vzorcu transakcij, ki jih je Sodišče preizkusilo.

Sodišče za leto 2014 ugotavlja, da **pri prihodkih ni bilo pomembnih napak**.

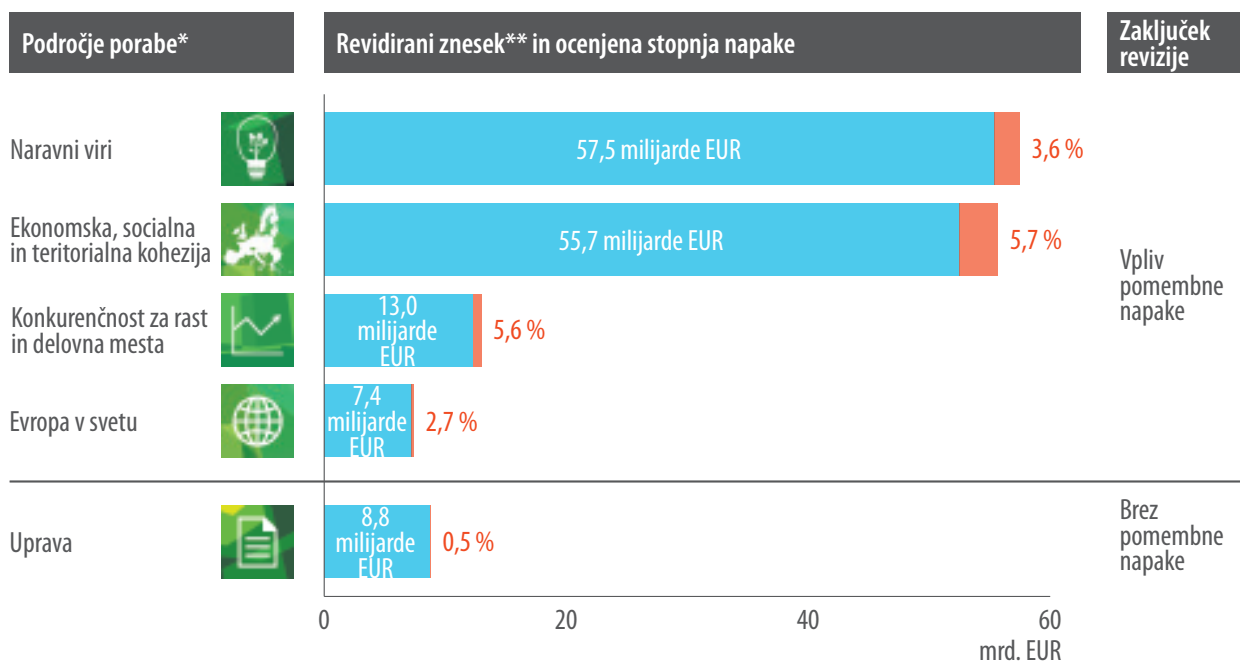
Zaradi **ocenjene stopnje napake** za odhodkovni del proračuna kot celoto, ki po oceni Sodišča znaša **4,4 %**, mora Sodišče izreči negativno mnenje o pravilnosti odhodkov (za razlago izraza pravilnost glej stran 46).

Preizkušanje daje tudi rezultate za posamezna področja porabe, ki so prikazani v **diagramu 3**.

Več informacij o rezultatih na področju prihodkov in na posameznih področjih porabe je na straneh 25 do 44 in v ustreznih poglavjih letnega poročila za leto 2014.

Diagram 3

Rezultati preizkušanja transakcij za področja porabe EU za leto 2014

% Ocenjena stopnja napake temelji na količinsko opredeljivih napakah, ugotovljenih med revizijo, ki jo je opravilo Sodišče, predvsem pri preizkušanju transakcij. Sodišče za izbiro tega vzorca in oceno stopnje napake uporablja standardne statistične tehnike (glej Prilogo I k poglavju 1 letnega poročila za leto 2014).

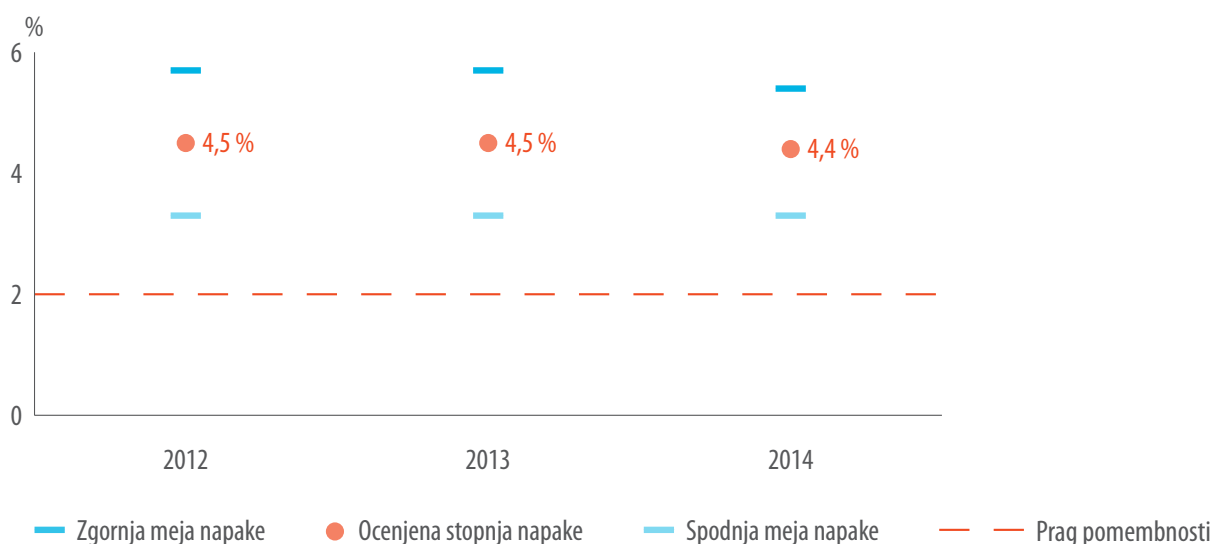
* Sodišče ne oblikuje posebne ocene ali posebnega poglavja za porabo v okviru razdelkov večletnega finančnega okvira 3 (varnost in državljanstvo) in 6 (nadomestila) niti za drugo porabo (posebni instrumenti zunaj večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020, kot so rezerva za nujno pomoč, Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji, Solidarnostni sklad Evropske unije in instrument prilagodljivosti). Vendar delo na teh področjih prispeva k skupnemu zaključku o porabi za leto 2014.

** Do razlike v zneskih v diagramih 1 in 3 je prišlo, ker Sodišče preuči plačilne transakcije ob nastanku, evidentiranju in sprejetju odhodkov. Predujme Sodišče preuči šele, ko prejemniki sredstev utemeljijo svojo porabo denarja in je predujem obračunan ali postane izterljiv.

Analiza revizijskih rezultatov

Ocenjena stopnja napake, s katero se meri raven nepravilnosti v transakcijah, za plačila za leto 2014 znaša 4,4 %, kar je blizu tisti iz leta 2013 (4,5 %) in leta 2012 (4,5 %), ter vztrajno ostaja nad 2-odstotnim pragom pomembnosti (glej *diagram 4*).

Diagram 4 Ocenjena stopnja napake za proračun EU kot celoto (obdobje 2012–2014)

Opombe:

Sodišče za oceno stopnje napake uporablja statistične tehnike. Sodišče s 95-odstotno stopnjo zaupanja ugotavlja, da je stopnja napake v populaciji med spodnjo in zgornjo mejo napake (za več podrobnosti glej Prilogo 1.1 k poglavju 1 letnega poročila za leto 2014).

Ocenjena stopnja napake za leti 2012 in 2013 je bila prilagojena z uporabo posodobljenega pristopa Sodišča h količinskemu opredeljevanju resnih napak pri javnem naročanju.

Posodobitev pristopa Sodišča: učinek na rezultate za leti 2013 in 2012

V letnih poročilih za leti 2013 in 2012 je Sodišče poročalo o ocenjeni stopnji napake v višini 4,7 % oz. 4,8 % za proračun EU kot celoto. Primerljivi ocenjeni stopnji napake za leti 2013 in 2012, predstavljeni v letnem poročilu za leto 2014, sta 0,2 oz. 0,3 odstotne točke nižji, ker je Sodišče posodobilo način količinske opredelitve **resnih kršitev pravil o javnem naročanju**. Za izračun napak, povezanih s spremembami naročil, je Sodišče uvedlo pristop na podlagi sorazmernosti. Ta prilagoditev ne vpliva na zaključke ali na bistvo splošnih ugotovitev, ki jih je Sodišče sprejelo za ti leti. Jasno je, da je stopnja napake še naprej pomembna.

Napake, potrata in goljufija

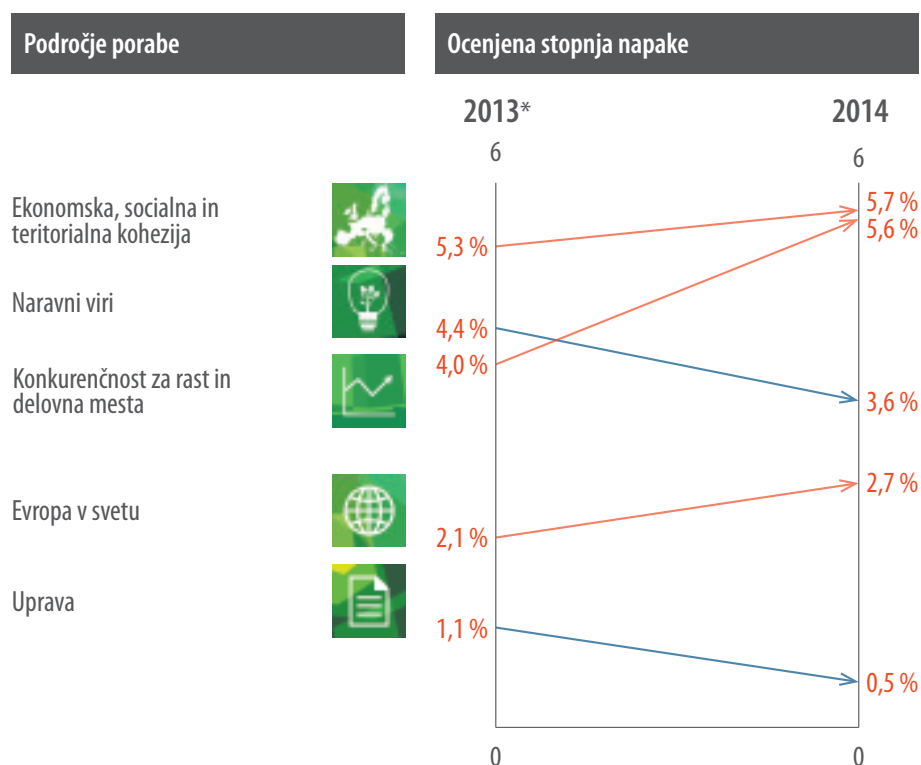
Ocena stopnje napake, ki jo pripravi Sodišče, ne meri goljufije, neučinkovitosti ali potrate. Je zgolj ocena zneska, ki ne bi smel biti izplačan, ker ni bil porabljen v skladu z veljavnimi pravili in predpisi. Značilne napake vključujejo plačila za neupravičene odhodke ali nabavo brez ustrezne uporabe pravil javnega naročanja.

Goljufija je namerno zavajanje zaradi pridobivanja koristi. Evropsko računsko sodišče o primerih domnevne goljufije, na katere naleti pri svojem delu, poroča Uradu Evropske unije za boj proti goljufijam **OLAF**, ki primere razišče in ustrezno ukrepa skupaj z organi v državah članicah. Od približno 1 200 transakcij, za katere je sta bili med revizijo za leto 2014 ocenjeni zakonitost in pravilnost, je Sodišče ugotovilo 22 primerov domnevne goljufije (leta 2013: 14), ki jih je posredovalo OLAF. Najpogostejši primeri domnevne goljufije so se nanašali na izjave o stroških, ki niso izpolnjevali meril za upravičenost, sledili pa so jim nasprotje interesov in druge nepravilnosti pri javnem naročanju ter umetno ustvarjeni pogoji za upravičenost do prejemanja subvencije. Sodišče med letom tudi pri delu, ki ni povezano z izjavo o zanesljivosti, naleti na primere domnevnih goljufij.

V *diagramu 5* je primerjava ocenjenih stopenj napake, pri kateri se upoštevajo razdelki za različna področja porabe v okviru novega večletnega finančnega okvira. Na splošno je povečanje ocenjene stopnje napake za *konkurenčnost za rast in delovna mesta, ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo* ter *Evropo v svetu* izničilo bistveno zmanjšanje za *naravne vire in upravo*.

Diagram 5

Primerjava med ocenjenimi stopnjami napake za področja porabe EU (za leti 2013 in 2014)

% Ocenjena stopnja napake temelji na količinsko opredeljivih napakah, ugotovljenih v vzorcu transakcij. Sodišče za izbiro tega vzorca in oceno stopnje napake uporablja standardne statistične tehnike (glej Prilogo I k poglavju 1 letnega poročila za leto 2014).

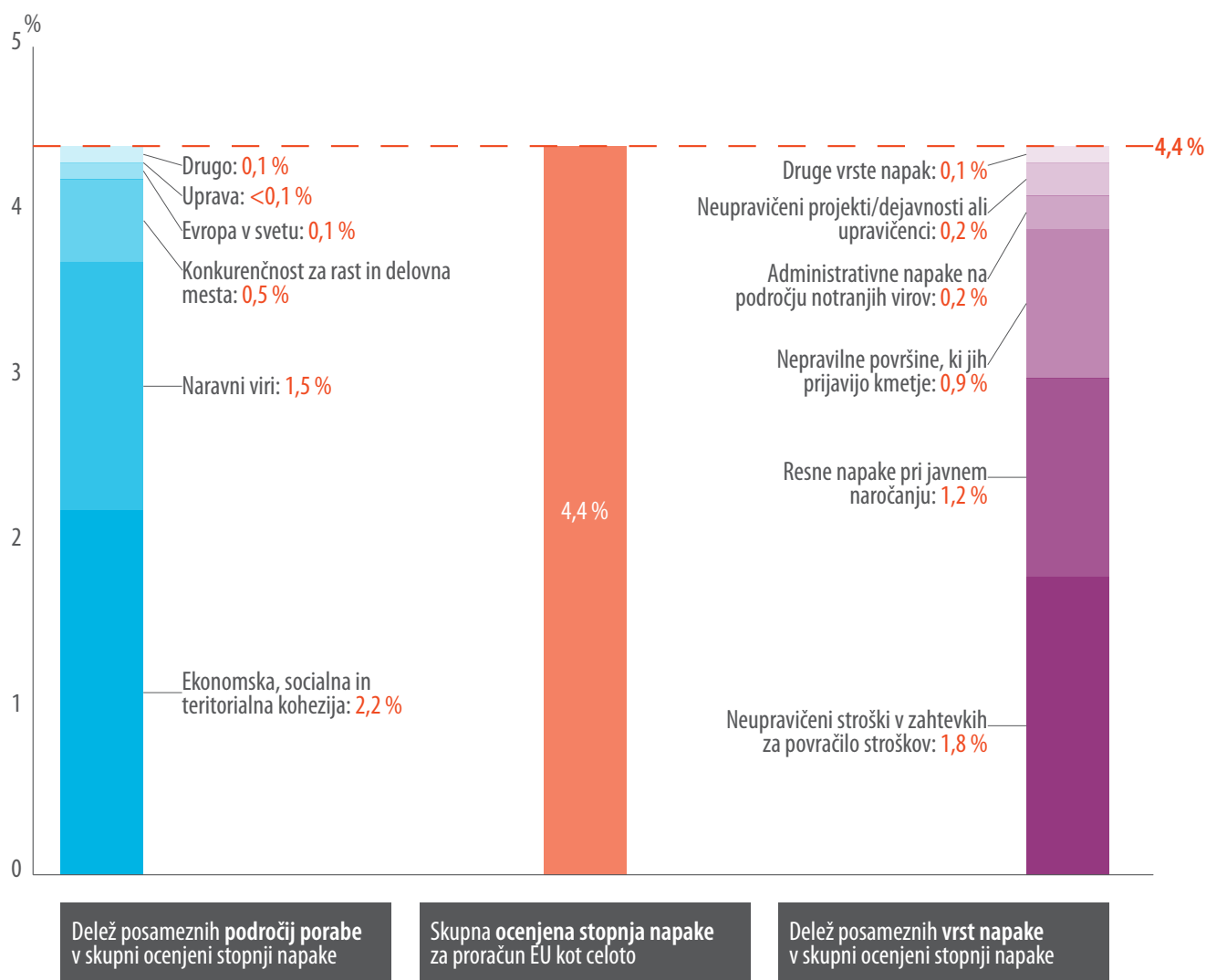
* Ocenjene stopnje napake za leto 2013 so bile prilagojene tako, da omogočajo primerjavo z novimi razdelki večletnega finančnega okvira, in na podlagi posodobljenega pristopa h količinskemu opredeljevanju resnih napak pri javnem naročanju.

Ocenjena stopnja napake za porabo na področju *konkurenčnosti za rast in delovna mesta* je v letu 2014 bistveno višja (5,6 %) kot za primerljivo porabo v letu 2013 (4,0 %). Velik del odhodkov se izvrši na podlagi povračila stroškov. Odkrite napake odražajo različne kategorije neupravičenih odhodkov (zlasti stroške dela ter druge neposredne in posredne stroške).

Ocenjena stopnja napake za leto 2014 za *ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo* (5,7 %) je sestavljena iz ocenjene stopnje napake za odhodke v okviru regionalne in mestne politike, ki znaša 6,1 %, ter ocenjene stopnje napake za področje zaposlovanja in socialnih zadev, ki znaša 3,7 %. Skoraj vsa poraba na tem področju se izvršuje v obliki povračila stroškov, glavni razlogi za napake pa so resne kršitve pravil o javnem naročanju (skoraj polovica ocenjene stopnje napake) in neupravičeni stroški v izjavah o odhodkih (več kot četrtnina ocenjene stopnje napake).

V **diagramu 6** je analiza prispevka posameznega področja porabe po razdelkih večletnega finančnega okvira k skupni ocenjeni stopnji napake. Odhodki za *politiko ekonomske, socialne in teritorialne kohezije* so drugi najvišji v proračunu EU in imajo najvišjo ocenjeno stopnjo napake. Zato največ prispevajo k splošni ocenjeni stopnji napake (pomenijo polovico skupne ocenjene stopnje napake). *Naravni viri* pomenijo največji delež proračuna EU in zaradi visoke ocenjene stopnje napake za leto 2014 tudi bistveno prispevajo k skupni ocenjeni stopnji napake (pomenijo tretjino skupne ocenjene stopnje napake).

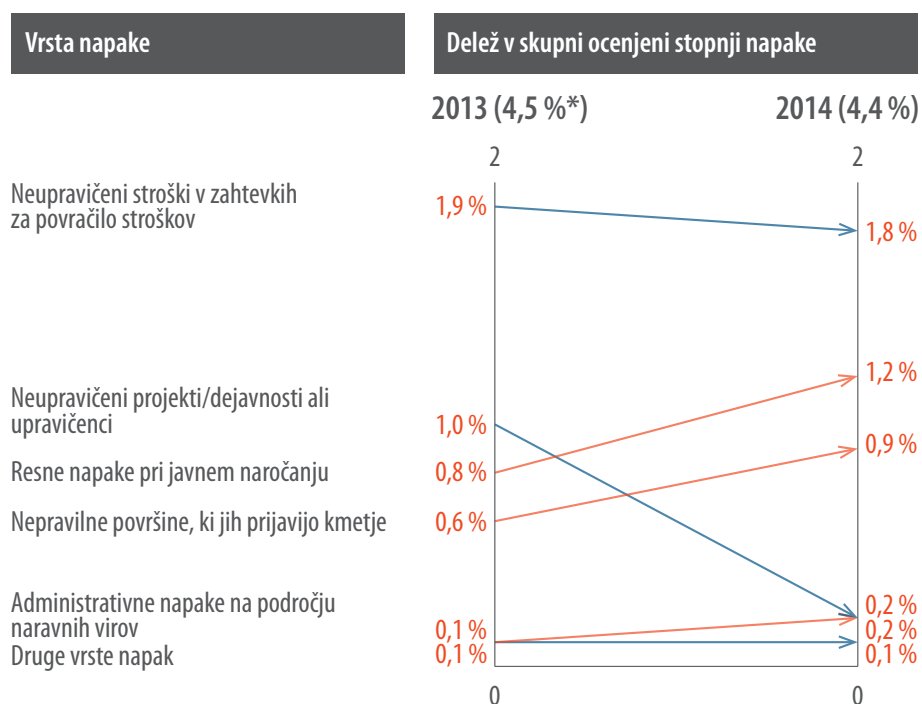
Diagram 6 Razčlenitev skupne ocenjene stopnje napake po področjih porabe in vrstah napake (leto 2014)

% Delež skupne ocenjene stopnje napake, izražen v odstotnih točkah.

Odhodki, ki niso izpolnjevali pogojev, na podlagi katerih se lahko zaračunajo projektom, financiranim iz sredstev EU, še naprej največ prispevajo k skupni ocenjeni stopnji napake (*neupravičeni stroški v zahtevkih za povračilo stroškov*: 41 % skupne ocenjene stopnje napake). Drugi največji prispevek k stopnji napake v letu 2014 so pomenile *resne napake pri javnem naročanju*: 27 % skupne ocenjene stopnje napake. Poleg tega so napake zaradi *neupravičenih projektov, dejavnosti ali upravičencev* leta 2014 k skupni ocenjeni stopnji napake prispevale bistveno manj kot leta 2013 (glej *diagram 7*).

Diagram 7 Primerjava vrst napake in njihov prispevek k skupni ocenjeni stopnji napake (leti 2013 in 2014)

% Delež skupne ocenjene stopnje napake, izražen v odstotnih točkah.

* Ocenjene stopnje napake za leto 2013 so bile prilagojene tako, da omogočajo primerjavo, in na podlagi posodobljenega pristopa h količinskemu opredeljevanju resnih napak pri javnem naročanju.

Za operativne odhodke je ocenjena stopnja napake enaka (4,6 %) za porabo, za katero se uporablja deljeno upravljanje z državami članicami (leta 2013: 4,9 %), kot za druge oblike operativne porabe, pri kateri ima Komisija vodilno vlogo (leta 2013: 3,7 %).

Pri upravnih odhodkih ni bilo pomembne napake, ocenjena stopnja napake za leto 2014 pa znaša 0,5 % (leta 2013: 1,0 %).

Ta primerjava med letoma temelji na podatkih, izračunanih z uporabo posodobljenega pristopa k obravnavi napak pri javnem naročanju (glej *okvir* na strani 10).

Napake so najbolj vplivale na porabo na podlagi povračila stroškov

Pravilen izračun plačil prejemnikom financiranja je pogosto odvisen od informacij, ki jih zagotovijo sami prejemniki. To je zlasti bistveno pri dejavnostih, upravičenih do povračila.

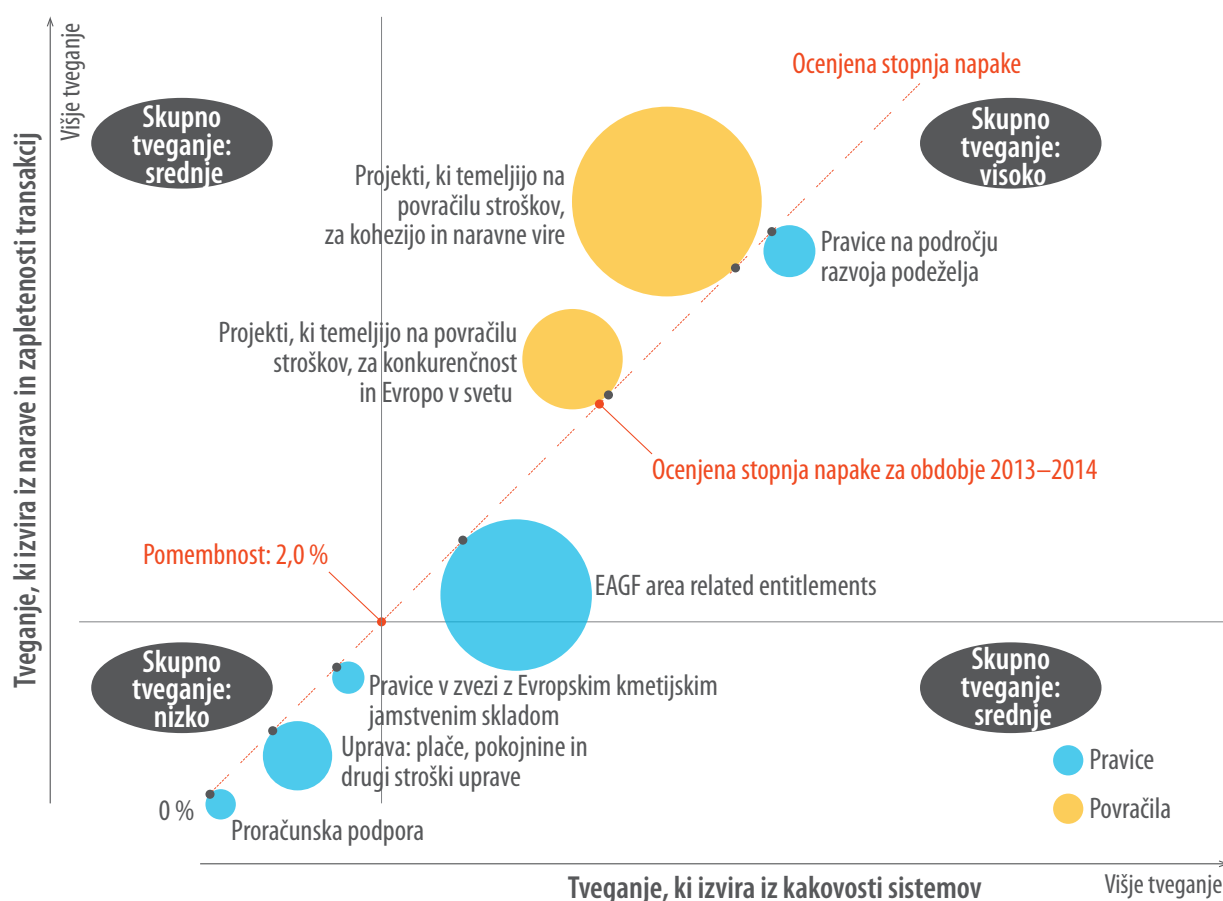
Poraba EU po vrstah programov porabe vključuje naslednje napake:

- **za odhodke na podlagi povračila stroškov** ocenjena stopnja napake znaša 5,5 % (leta 2013: 5,6 %). Značilne napake na tem področju vključujejo neupravičene stroške v zahtevkih za povračilo stroškov, neupravičene projekte, dejavnosti in upravičence ter resne kršitve pravil o javnem naročanju,
- **za programe na podlagi pravic** ocenjena stopnja napake znaša 2,7 % (leta 2013: 3,0 %), značilne napake na tem področju pa vključujejo prevelike kmetijske površine, ki jih prijavijo kmetje, in administrativne napake, ki vplivajo na plačila kmetom.

V **diagramu 8** je prikazana ocena različnih profilov tveganja po vrstah transakcij in po ocenjenih stopnjah napake, ki jo je Sodišče pripravilo na podlagi svojega revizijskega preizkušanja porabe EU v zadnjih dveh letih. Temelji na elementih strokovne presoje (ocena učinka sistemov in tveganja glede na vrsto transakcije) in na empiričnih elementih (stopnje napake v dvoletnem obdobju).

Diagram 8 **Povezava med vrstami transakcij, tveganjem in ocenjeno stopnjo napake v transakcijah EU (obdobje 2013–2014)**

Razlaga:

- Tokovi plačil so zbrani v skupine glede na njihovo naravo.
- Barva krogov kaže, ali odhodki temeljijo na povračilu stroškov ali pravicah.
- Velikost krogov je odraz njihove pomembnosti v skupni porabi.
- Položaj krogov vzdolž premice pod kotom 45 stopinj odraža sorazmerne stopnje ocenjenih napak.
- Povračila v okviru razdelka Evropa v svetu vključujejo večdonatorske projekte, ki imajo v praksi veliko lastnosti porabe na podlagi pravic in pri katerih so stopnje napake nižje.
- Komisija pred plačilom ugotovi, ali so prejemniki upravičeni do proračunske podpore.

Popravljalni ukrepi so bistveno zmanjšali ocenjeno stopnjo napake

Države članice in Komisija uporabljajo **popravljalne ukrepe** v primerih nepravilnih odhodkov in takrat, kadar napake v plačilih niso bile ugotovljene v zgodnejši fazi. Mehanizmi za izvedbo in evidentiranje popravljalnih ukrepov so zapleteni. Sodišče si pri rezultatih svojih revizij te ukrepe prizadeva upoštevati, če so izvedeni pred plačilom ali pred preučevanjem, ki ga opravi Sodišče. Sodišče preveri izvedbo popravkov (npr. izterjav od upravičencev in popravkov na projektni ravni) ter prilagodi količinsko opredelitev napake, kadar je ustrezno. Sodišče sicer upošteva popravke, izvršene po obvestilu o njegovi reviziji, vendar meni, da popravljalni ukrepi, ki jih spodbudi njegovo delo, niso reprezentativni za populacijo kot celoto.

Če se leta 2014 za plačila, ki jih je revidiralo Sodišče, ti popravljalni ukrepi ne bi uporabili, bi skupna ocenjena stopnja napake znašala 5,5 % namesto 4,4 %.

Toda Sodišče je ugotovilo tudi, da bi Komisija, organi v državah članicah ali neodvisni revizorji pri nekaterih transakcijah lahko preprečili ali odkrili in popravili napake, preden bi do njih prišlo, če bi uporabili vse informacije, ki so jih imeli na voljo.

Na podlagi transakcij v vzorcih Sodišča bi to lahko zmanjšalo ravni napake tako pri porabi, za katero se uporablja deljeno upravljanje, kot tudi pri porabi, ki jo neposredno upravlja Komisija. Uporaba vseh razpoložljivih informacij bi na primer lahko znižala stopnjo napake za 3,3 odstotne točke za odhodke v okviru regionalne in mestne politike (6,1 %) ter razvoja podeželja, okolja, podnebnih ukrepov in ribištva (6,2 %) (glej str. 34 do 38). Na področju *konkurenčnosti za rast in delovna mesta*, ki ga neposredno upravlja Komisija, bi se ocenjena stopnja napake lahko znižala za 2,8 % odstotne točke (glej str. 27 do 29).

Možnosti za dodatno izboljšanje pri oceni tveganja, ki ga izvede Komisija, in pri učinku popravljalnih ukrepov

Vsak generalni direktorat Komisije pripravi letno poročilo o dejavnostih. V zbirnem poročilu Komisije je povzetek teh informacij in izjava, s katero prevzema splošno politično odgovornost za svoje upravljanje proračuna EU.

Sodišče je ugotovilo, da so informacije v zbirnem poročilu za leto 2014 boljše kot v prejšnjih letih. Iz računovodskih izkazov je zdaj razvidno, kateri popravki so bili izvedeni že pred izvršitvijo plačil. Še vedno pa obstajajo možnosti za zagotavljanje dodatnih informacij ter dosledne in točne ocene in predstavitve tveganja in učinka popravljalnih ukrepov.

Želite izvedeti več? Vse informacije o najpomembnejših ugotovitvah so v poglavju 1 letnega poročila za leto 2014 o proračunu EU – Izjava o zanesljivosti in podporne informacije.

Celotno besedilo letnega poročila Sodišča je na voljo na spletni strani Sodišča <http://www.eca.europa.eu/sl/Pages/AR2014.aspx>.

Visoka raven potencialnih zahtevkov in plačil iz programskega obdobja 2007–2013

Proračun za plačila je bil leta 2014 drugi največji doslej. Kot leta 2013 je bila končna raven plačil (142,5 milijarde EUR) približno 5 % višja od sprva napovedane v večletnem finančnem okviru (135,9 milijarde EUR). To zvišanje je bilo izvedeno s sedmimi spremembami proračuna, vključevalo pa je aktivacijo varnostne rezerve, ki je „skrajna možnost za odziv na nepredvidene okoliščine“.

Poslovni izid za leto 2014 je bil primanjkljaj: obveznosti so rasle hitreje kot sredstva.

Prevzete obveznosti so bile leta 2014 v okviru splošne meje (76,6 % razpoložljivega zneska). To je odražalo raven napredka pri tem, kako je Komisija odobrvala nove programe v prvem letu večletnega finančnega okvira 2014–2020.

Kaj so prevzete obveznosti in plačila?

Proračun EU ima dve komponenti: prevzete obveznosti (zneske, ki jih je treba plačati v tekočem ali prihodnjih letih) in plačila (kritje za izplačila sredstev v tekočem letu). Plačila se lahko izvršijo samo za veljavne prevzete obveznosti. Letne zgornje meje za prevzete obveznosti in plačila so določene v večletnih finančnih okvirih, o katerih se dogovorita Svet in Parlament.

Pri črpanju večletnih sredstev prihaja do bistvenih zaostankov, ki so lahko velik izziv za nekatere države članice.

Sodišče priporoča, naj Komisija pri svojem upravljanju proračuna in finančnem poslovanju upošteva omejitve zmogljivosti v nekaterih državah članicah.

Akumulirana neporabljen sredstva za prevzete proračunske obveznosti za večletne odhodke ostajajo na visoki ravni. Večina teh prevzetih obveznosti se nanaša na prejšnji večletni finančni okvir za obdobje 2007–2013. Sodišče je ugotovilo tudi prekomerna stanja denarnih sredstev v finančnih instrumentih.

Sodišče priporoča, naj Komisija razmisli o ukrepih za zmanjšanje neporabljenih sredstev za prevzete proračunske obveznosti, vključno s hitrejšim zaključevanjem programov iz obdobja 2007–2013 in zmanjšanjem denarnih sredstev, ki jih imajo upravitelji. Poleg tega priporoča sprejetje dolgoročnejske perspektive, vključno z napovedmi, ki zajemajo proračunske zgornje meje, potrebe po plačilih, omejitve zmogljivosti in morebitne razveljavitve prevzetih obveznosti.

Poročanje o smotrnosti je še vedno slabo

Sredstva EU je treba porabljeni v skladu z **načeli dobrega finančnega poslovanja**, ki so gospodarnost, učinkovitost in uspešnost. Doseganje smotrnosti zajema vložke (finančna, kadrovska, materialna, organizacijska ali zakonska sredstva, potrebna za izvedbo programa), izločke (kaj je bilo narejeno v okviru programa), rezultate (takojsnji vplivi programa na neposredne naslovnike ali prejemnike) in učinke (dolgoročne spremembe v družbi, ki jih je vsaj delno mogoče pripisati ukrepom EU). Evropsko računsko sodišče to redno ocenjuje z revizijami smotrnosti poslovanja.

Evropa 2020 je desetletna strategija EU za delovna mesta in rast, ki usmerja porabo EU in nacionalno porabo. Uvedena je bila leta 2010, da bi ustvarila pogoje za pametno, trajnostno in vključujočo rast.

Zahteven okvir za spremljanje strategije Evropa 2020 in poročanje o njej

Na ravneh pod političnimi prizadevanji v zvezi s strategijo Evropa 2020 je **zapletena struktura**, ki vsebuje pet krovnih ciljnih vrednosti, sedem vodilnih pobud, za evropske strukturne in investicijske sklade (ESI) pa 11 tematskih ciljev. Toda Sodišče je ugotovilo, da te različne ravni niti posamezno niti kot celota niso zasnovane tako, da bi prenašale politična prizadevanja strategije Evropa 2020 v koristne operativne cilje.

Desetletno obdobje strategije Evropa 2020 in sedemletni proračunski cikel EU, t. i. večletni finančni okvir, **nista usklajena**. Okvir za spremljanje in poročanje za večletni finančni okvir je bil šele z večletnim finančnim okvirom za obdobje 2014–2020 usklajen s strategijo Evropa 2020. Prva polovica izvajanja strategije Evropa 2020 zato poteka pod večletnim finančnim okvirom, ki je bil zasnovan za drugo strategijo. To omejuje možnosti Komisije za spremljanje prispevka proračuna EU k strategiji Evropa 2020 v večletnem finančnem okviru za obdobje 2007–2013.

Sodišče je ugotovilo tudi, da je Komisija o prispevku proračuna EU k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 doslej poročala le omejeno. Nekateri elementi uspešnega sistema spremljanja in poročanja so vzpostavljeni. Statistična veja Komisije Eurostat daje na voljo statistične podatke o doseganju krovnih ciljnih vrednosti strategije Evropa 2020 na ravni EU in držav članic. Toda pregled strategije Evropa 2020, ki ga bo izvedla Komisija, je bil prestavljen na začetek leta 2016. Poleg tega rezultati javnega posvetovanja o strategiji Evropa 2020 ne zagotavljajo nikakršnih povratnih informacij o vlogi programov EU za strategijo Evropa 2020.

Sodišče priporoča, naj Komisija pripravi ustrezne predloge zakonodajalcu za boljšo uskladitev strategije EU in večletnega finančnega okvira. To bi pomagalo zagotoviti, da so vzpostavljene ustrezne in uspešne ureditve za spremljanje in poročanje za prihodnje strategije EU.

Sporazumi o partnerstvu in programi niso dovolj osredotočeni na dosežke strategije Evropa 2020

Potencialne koristi združevanja evropskih strukturnih in investicijskih skladov (ESI) niso bile v celoti dosežene. Dobra uporaba skladov ESI je v središču prizadevanj EU za doseg ciljev strategije Evropa 2020. Združevanje petih skladov ESI pod eno krovno uredbo in v po en sporazum o partnerstvu s posamezno državo članico prinaša potencialne koristi za skladnost ukrepov EU. Toda na ravni sklada in posledično na ravni programa še naprej veljajo različna pravila.

Kaj so sporazumi o partnerstvu in programi?

Sporazumi o partnerstvu med Komisijo in posameznimi državami članicami so temelj okvira za sklade ESI. Očrtujejo razvojne potrebe posamezne države in za vsak sklad ESI zagotavljajo povzetek glavnih pričakovanih rezultatov za vsak izbran tematski cilj. Na osnovi teh sporazumov države članice pripravijo **programe** za vsak sklad (ali za več skladov), v katerih so navedene prednostne naloge za zadevno državo ali regijo.

Dodatno bi bilo treba izboljšati osredotočenost na rezultate, zlasti pri sporazumih o partnerstvu. Kljub temu, da je bil dosežen nek napredek, je treba okrepiti osredotočenost na rezultate. V nekaterih preučeni sporazumih o partnerstvu so bili pričakovani rezultati nejasni in pogosto izraženi kvalitativno, ne da bi bil naveden obseg spremembe. **Sodišče priporoča, naj Komisija zakonodajalcu in državam članicam predlaga, naj v svoje sporazume o partnerstvu in programe vključijo količinsko opredeljene rezultate, ki naj bi jih po pričakovanjih doseglo financiranje.**

Komisija bo težko dosledno spremljala tematske cilje za vseh pet skladov ESI in njihov prispevek k strategiji Evropa 2020 ter poročala o njih. Ciljne vrednosti strategije Evropa 2020 na visoki ravni se ne prenašajo sistematično v operativne ciljne vrednosti v sporazumih o partnerstvu in programih. Za dva sklada ESI (Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo) se v zakonodaji ne zahteva strukturiranosti okrog tematskih ciljev. Poleg tega je uvedba skupnih kazalnikov za vsak sklad pomemben korak, vendar obstajajo omejitve v zvezi z njihovo zasnovo, ki bodo imele posredni učinek na kakovost poročanja Komisije. **Sodišče priporoča, naj vsi sporazumi o partnerstvu in programi vključujejo skupne kazalnike rezultatov, ki se, kadar je mogoče, uporabljajo za vse sklade in so zasnovani za spremljanje napredka na lokalni ravni, ravni držav članic in na ravni EU. Komisija naj da zakonodajalcu predloge za obravnavanje teh vprašanj.**

Države članice lahko kljub slabi smotrnosti v smislu doseženih rezultatov izkoristijo rezervo za smotrnost poslovanja. Rezerva za smotrnost poslovanja bi morala biti glavna spodbuda za to, da države članice ostanejo osredotočene na smotrnost tudi po začetku programov. Majhen delež financiranja EU je mogoče na ravni programov zadržati in ga dati na voljo šele, če se dosežejo neki cilji. Toda v ureditvah obstajajo napake, zaradi katerih je okvir za smotrnost v zvezi z uporabo kazalnikov, spodbud in osredotočenosti na rezultate šibkejši. **Sodišče priporoča, naj Komisija zakonodajalcu predlaga, naj okvir za smotrnost poslovanja temelji, kolikor je to mogoče, na skupnih kazalnikih rezultatov.**

Cilje je treba dodatno prilagoditi kulturi smotrnosti

V letnih poročilih posameznih generalnih direktoratsv Komisije o smotrnosti poslovanja je bilo uvedenih nekaj izboljšav. To je zlasti opazno pri centraliziranih navodilih, ki se zagotavljajo za pripravo izjav o programih, načrtov upravljanja in letnih poročil o dejavnostih.

Toda poročanje ni v celoti prilagojeno prehodu s starega na novi večletni finančni okvir. Pogosto ni mogoče ugotoviti, kateri cilji in ciljne vrednosti iz starega večletnega finančnega okvira so bili ohranjeni ali posodobljeni in kateri so bili opuščeni. Brez primerljivih informacij obstaja tveganje, da ne bo mogoče oceniti, ali so bili prejšnji cilji in ciljne vrednosti doseženi.

Slaba osredotočenost na rezultate in stroškovno učinkovitost

Evropsko računsko sodišče je v 24 posebnih poročilih, ki jih je objavilo leta 2014, obravnavalo zelo raznolike teme na področju revizije smotrnosti poslovanja in ocenilo, ali so bili ukrepi EU upravljeni v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja (gospodarnost, učinkovitost in uspešnost). Ta poročila je Sodišče ocenilo, da bi pokazalo, ali je na preučeni področjih obstajala osredotočenost na rezultate in ali so bili izbrani projekti, za katere je bilo verjetno, da bodo stroškovno učinkoviti. Spodaj je navedenih nekaj primerov.

Primer: Slaba osredotočenost na rezultate

Pri reviziji EuropeAida je Sodišče na primer prišlo do zaključka, da vzpostavljeni sistemi spremljanja in vrednotenja ne zagotavljajo ustreznih informacij o doseženih rezultatih (Posebno poročilo št. 18/2014). Tudi v poročilu o Skladu za zunanje meje je prišlo do zaključka, da pristojni organi niso spremljali doseganja rezultatov ali pa so ga spremljali nezadostno (Posebno poročilo št. 15/2014).

Primer: Projekti, za katere je bilo verjetno, da bodo najbolj stroškovno učinkoviti, niso bili vedno izbrani

Slabo izbiro projektov je Sodišče ugotovilo v svojem posebnem poročilu o letalski infrastrukturi, financirani s sredstvi EU. Potrebo po takih naložbah je bilo mogoče dokazati samo za približno polovico preučeni projektov. Poleg tega približno tretjina letališč ni bila donosna in obstajalo je tveganje, da jih bo brez stalne javnofinančne podpore treba zapreti (Posebno poročilo št. 21/2014).

Podrobneje o prihodkih in področjih porabe

24

Opomba o navajanju držav članic v primerih:

Sodišče v skladu s svojim pristopom k vzorčenju ne revidira vsako leto transakcij v vseh državah članicah ter državah in/ali regijah upravičenkah. Primeri napak so navedeni zaradi prikaza najpogostejših vrst napak in ne kot osnova za zaključke o posameznih državah članicah, državah in/ali regijah upravičenkah.

Prihodki

143,9 milijarde EUR

Kaj je Sodišče revidiralo

Revizija je zajela prihodke EU, s katerimi se financira njen proračun. Leta 2014 so proračunski prihodki, izračunani na podlagi BND držav članic in DDV, ki so ga zbrale, pomenili 66 % oziroma 12 % vseh prihodkov. Iz naslova tradicionalnih lastnih sredstev, večinoma uvoznih carinskih dajatev in proizvodnih dajatev za sladkor, so organi držav članic za račun EU zbrali 12 % prihodkov, preostalih 10 % pa je iz drugih virov.

Ugotovitve Sodišča

Ali so bile ugotovljene pomembne napake?

Ne

Ocenjena stopnja napake:

0,0 % (leta 2013: 0,0 %)

Naša revizija prihodkov EU

Prihodki EU iz naslova BND in DDV se izračunajo na podlagi makroekonomskih statističnih podatkov in ocen, ki jih zagotovijo države članice. Revizija pravilnosti z izkazi povezanih transakcij, ki jo je opravilo Sodišče, zajema sistem Komisije za obdelavo podatkov, ki jih prejme, ne pa njihove prvotne priprave, za katero so pristojni organi v državah članicah. Zato revizijski zaključki Sodišča obravnavajo vpliv katere koli napake Komisije na celotni znesek prihodkov.

V zvezi s carinskimi dajatvami in prelevmani na sladkor Sodišče preuči, kako je Komisija obdelala izjave držav članic, kontrole v izbranih državah članicah, prejemke Komisije in njihovo evidentiranje v računovodskih izkazih.

Splošni revizijski dokazi Sodišča kažejo, da so bili ti sistemi na splošno uspešni, in Sodišče v preizkušanih transakcijah ni odkrilo napak.

Sodišče opozarja na **posodobitve podatkov o BND** leta 2014, ki so privedle do največjih prilagoditev prispevkov držav članic doslej, zlasti tistih, ki obravnavajo pridržke, in tistih, do katerih je prišlo zaradi sprememb metod in virov držav članic.

Pridržek je sredstvo, ki omogoča, da se dvomljiv element v podatkih o BND, ki so jih predložile države članice, popravi tudi kasneje. **Ciklusi preverjanja**, ki jih Komisija uporablja za BND, zajemajo dolgo obdobje. Posledični popravki lahko bistveno vplivajo na prispevke nekaterih držav članic.

Sodišče je hkrati ugotovilo, da mora Komisija **zmanjšati učinek večjih sprememb** metod in virov, ki jih države članice uporabljajo za pripravo svojih podatkov o BND. Zaradi teh sprememb sta se bistveno povečala na primer prispevka Cipra in Nizozemske. Predlogi Komisije iz leta 2013 za obvladovanje tega tveganja še vedno niso izvedeni, Komisija pa ni sprejela dodatnih ukrepov za uvedbo skupne politike EU za spremembe.

V zvezi s **carinskimi dajatvami** carinski organi držav članic preverjajo, ali uvozniki upoštevajo tarifne in uvozne predpise. Sodišče je kot v prejšnjih letih ugotovilo, da se kakovost tega preverjanja močno razlikuje med obiskanimi državami članicami. Opazilo je tudi, da posodobljena različica Navodil za carinsko revizijo, ki jih je Komisija izdala leta 2014, ne zajema nekaterih pomanjkljivosti, ki jih je Sodišče ugotovilo med svojimi obiski v državah članicah, kot so na primer zadeve, povezane z načinom obravnave uvoza, carinjenega v drugih državah članicah.

Kaj Sodišče priporoča

Sodišče priporoča, naj Komisija:

- sprejme ukrepe za zmanjšanje števila let, ki jih zajemajo pridržki na koncu naslednjega ciklusa preverjanja za prispevke iz naslova BND,
- sprejme ukrepe za zmanjšanje učinka sprememb metod in virov, ki jih uvedejo države članice za zbiranje podatkov o BND,
- izboljša navodila carinskim organom držav članic za preglede, ki jih izvajajo, in
- zagotovi, da imajo države članice ustrezne sisteme za pripravo in upravljanje svojih izjav o carinskih dajatvah in prelevmanih na sladkor.

Konkurenčnost za rast in delovna mesta

13,0 milijarde EUR

Kaj je Sodišče revidiralo

Ta poraba je namenjena izboljševanju raziskav in inovacij, krepitvi izobraževalnih sistemov in spodbujanju zaposlovanja, zagotavljanju enotnega trga digitalnih vsebin, spodbujanju energije iz obnovljivih virov in energetske učinkovitosti, posodabljanju prometnega sektorja ter izboljševanju poslovnih okolij, zlasti za mala in srednja podjetja (MSP).

Raziskave in inovacije pomenijo približno 60 % porabe. Odhodki se izvršujejo preko **7. okvirnega programa za raziskave in razvoj 2007–2013 in Obzorja 2020**, novega okvirnega programa za obdobje 2014–2020. Drugi pomembni instrumenti porabe podpirajo izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport (program vseživljenjsko učenje in Erasmus+), razvoj prometne infrastrukture (program vseevropsko prometno omrežje TEN-T in instrument za povezovanje Evrope), projekte v energetske sektorju (evropski energetski program za oživitve) ter program Galileo za satelitski navigacijski sistem.

Skoraj 90 % porabe pomenijo nepovratna sredstva zasebnim in javnim upravičencem, pri čemer Komisija povrne stroške, ki jih upravičenci prijavijo v izkazih stroškov.

Ugotovitve Sodišča

Ali so bile ugotovljene pomembne napake?

Da

Ocenjena stopnja napake¹:

5,6 % (leta 2013: 4,0 %)

¹ Ekvivalentna ocenjena stopnja napake za leto 2013, ki odraža nove razdelke večletnega finančnega okvira.

Sodišče je na področju raziskav in inovacij ugotovilo isto vrsto in obseg napak, kot jih je ugotavljalo med celotno revizijo 7. okvirnega programa: nepravilno izračunane stroške dela, druge neupravičene neposredne stroške, kot so neutemeljeni stroški za potovanja ali opremo, neupravičene posredne stroške na podlagi napačnih stopenj režijskih stroškov ali vključitve kategorij stroškov, ki niso bili povezani s projektom.

Primer: Bistvene napake pri stroških za raziskave in inovacije, za katere je neko MSP zahtevalo povračilo v okviru 7. okvirnega programa

Sodišče je ugotovilo, da je bilo 764 000 EUR stroškov, ki jih je prijavilo neko MSP, ki je s 16 partnerji sodelovalo pri projektu v zvezi z obnovljivimi viri energije, ki se je financiral preko 7. okvirnega programa, skoraj v celoti neupravičenih. Lastnik MSP je zaračunaval urno postavko, ki je bila veliko višja od zneska, določenega v smernicah Komisije. Poleg tega je Sodišče ugotovilo stroške za podpogodbenike, ki niso spadali med upravičene stroške, naročila podpogodbnikom pa niso bila oddana po postopku javnega naročanja. Prijavljeni posredni stroški so vključevali tudi neupravičene postavke, ki so temeljile na ocenah in jih ni bilo mogoče uskladiti z računovodskimi evidencami upravičenca.

Pravila za financiranje za program Obzorje 2020 so enostavnejša od tistih za 7. okvirni program, Komisija pa si je zelo prizadevala zmanjšati upravno zapletenost. Toda zaradi nekaterih elementov novega okvirnega programa je tvegane napake celo večje. Na primer, zaradi podpiranja boljših raziskav in inovacij ter zagotavljanja rasti in ustvarjanja delovnih mest je program Obzorje 2020 zasnovan tako, da bi povečal sodelovanje malih in srednjih podjetij in novih udeležencev, vendar sta ti vrsti udeležencev še zlasti dovzetni za napake. Program Obzorje 2020 uvaja tudi posebna merila za upravičenost v nekaterih primerih (npr. kadar raziskovalci prejmejo dodatne osebne prejemke ali kadar udeleženci uporabljajo veliko raziskovalno infrastrukturo).

Sodišče je ugotovilo tudi napake pri povrnjenih stroških v okviru drugih pomembnih instrumentov porabe. Mednje spadajo neutemeljeni in neupravičeni stroški ter nespoštovanje pravil o javnem naročanju.

Primer: Napake pri stroških, povrnjenih v okviru drugih programov

TEN-T

Pri enem projektu je upravičenec oddal naročilo za svetovalne storitve IT neposredno brez zahtevanega mednarodnega odprtega postopka oddaje javnega naročila. Pri drugem projektu je upravičenec nepravilno kot upravičene prijavil stroške za sodno poravnavo, doseženo s podpogodbnikom v zvezi s kršitvijo pogodbe.

EEPR

Upravičenec je v svoj izračun stroškov dela vključil stroške, ki niso zakonsko predpisani (bonuse na podlagi dobička družbe), poleg tega pa je zahteval povračilo posrednih stroškov, ki niso bili povezani s projektom.

Sodišče je ugotovilo slabosti v sistemih Komisije ter nedoslednosti v ocenah zneskov, pri katerih obstaja tveganje, in stopnjah napake, ki jih pripravijo generalni direktorati.

Kaj Sodišče priporoča

Sodišče priporoča, naj Komisija:

- z nacionalnimi organi in neodvisnimi revizorji uporablja vse razpoložljive informacije, da bi preprečila ali odkrila in popravila napake pred povračilom stroškov,
- na podlagi svojih izkušenj s 7. okvirnim programom pripravi ustrezno strategijo za obvladovanje tveganj in nadzor za Obzorje 2020. Ta naj vključuje ustrezne preglede upravičencev z visokim tveganjem in stroškov, prijavljenih v skladu s posebnimi merili za upravičenost, ter
- zagotovi, da bodo njene službe uporabljale dosleden pristop k izračunu ponderiranih povprečnih stopenj napake ter iz tega izhajajočih ocen zneskov, pri katerih obstaja tveganje.

Želite izvedeti več? Vse informacije o naši reviziji odhodkov EU za konkurenčnost za rast in delovna mesta so v poglavju 5 letnega poročila o proračunu EU za leto 2014.

Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija 55,7 milijarde EUR

Kaj je Sodišče revidiralo

To področje porabe ima dva dela: regionalno in mestno politiko, za katerega se porabi 80 %, in zaposlovanje in socialne zadeve, za katerega se porabi preostalih 20 %.

- o Regionalna in mestna politika EU se večinoma izvaja preko **Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijskega sklada**. ESRR financira infrastrukturne projekte, ustvarjanje ali ohranjanje delovnih mest, pobude za regionalni gospodarski razvoj ter dejavnosti v podporo malim in srednjim podjetjem. Kohezijski sklad financira naložbe v infrastrukturo na področju okolja in prometa.
- o Zaposlovanje in socialne zadeve se večinoma financirajo iz **Evropskega socialnega sklada (ESS)**. Odhodki na tem področju zajemajo naložbe v človeški kapital in podporne ukrepe za izboljšanje prilagodljivosti delavcev in podjetij spremembam v delovnih vzorcih, povečanje dostopa do delovnih mest, krepitev socialnega vključevanja prikrajšanih oseb ter krepitev zmogljivosti in učinkovitosti uprav in javnih storitev.

Za ESRR, Kohezijski sklad in ESS veljajo enaka pravila, ob upoštevanju izjem, določenih v uredbah za posamezen sklad. Za odhodke se uporablja deljeno upravljanje z državami članicami, ki vključuje sofinanciranje projektov v okviru odobrenih programov porabe. Pravila za upravičenost za povračilo stroškov so določena na nacionalni ali regionalni ravni in se med državami članicami lahko razlikujejo.

Ugotovitve Sodišča

Ali so bile ugotovljene pomembne napake?

Regionalna in mestna politika:

Da

Zaposlovanje in socialne zadeve:

Da

Ocenjena stopnja napake¹:

Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija skupaj:

5,7 % (leta 2013²: 5,9 %)

Od tega regionalna in mestna politika:

6,1 % (leta 2013²: 7,0 %)

zaposlovanje in socialne zadeve:

3,7 % (leta 2013: 3,1 %)

¹ Ekvivalentne ocenjene stopnje napake za leto 2013, ki odraža nove razdelke večletnega finančnega okvira.

² Ti podatki za leto 2013 so izračunani na podlagi pristopa h količinskemu opredeljevanju napak pri javnem naročanju, ki se je uporabljal v času revizije. Ne odražajo učinka posodobljenega pristopa h količinskemu opredeljevanju teh napak na ocenjeno stopnjo napake.

Glavni viri napak za ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo kot celoto so še vedno kršitve pravil o javnem naročanju, ki pomenijo skoraj polovico ocenjene stopnje napake, sledijo jim vključevanje neupravičenih odhodkov v izjave upravičencev o stroških, kršitve pravil o državni pomoči in, nazadnje, izbira v celoti neupravičenih projektov. Učinek napak se med tema področjema porabe razlikuje.

Primeri resnega neupoštevanja pravil o javnem naročanju, ki jih je Sodišče ugotovilo med revizijskim delom, vključujejo na primer neupravičeno neposredno oddajo naročila, dodatna dela ali storitve, nezakonito izločitev ponudnikov ter primere navzkrižja interesov in diskriminatornih izbirnih meril.

Primer: Neupravičena neposredna oddaja javnega naročila gradenj

Projekt na Malti se je nanašal na obnovo in izboljšavo avtocestnega odseka cestnega omrežja TEN-T. Javni naročnik je brez predhodnega javnega razpisa z nekim podjetjem neposredno izpogajal pogodbo. To ni v skladu s pravili o javnem naročanju na ravni EU in nacionalni ravni, zato so odhodki, prijavljeni za to naročilo, neupravičeni. Drug velik vzrok napak so neupravičeni odhodki. Do tega je prišlo na primer zaradi odhodkov, prijavljenih izven obdobja upravičenosti, prekomerno zaračunanih plač, prijave stroškov, ki niso bili povezani s projektom, neupoštevanja nacionalnih pravil o upravičenosti ali prihodkov, ki niso bili odšteti od prijavljenih stroškov.

Primer: Nepravilno prijavljanje plač

Pri projektu na Portugalskem, ki je obsegal program usposabljanja za mlade, upravičenec ni upošteval določb iz sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev o tem, kako se izračunajo plače učiteljev. Poleg tega so učitelji delali manj ur, kot je bilo prijavljeno. To je povzročilo previsoko zaračunavanje stroškov dela.

Sodišče preverja tudi, ali se upošteva **pravila EU o državni pomoči**. Nezakonita državna pomoč prinaša neupravičeno prednost upravičencem in zato izkrivlja notranji trg. Napake v zvezi s kršenjem pravil EU o državni pomoči so pomenile približno petino ocenjene stopnje napake pri porabi za ta razdelek večletnega finančnega okvira.

Za bistven delež transakcij, na katere so vplivale količinsko opredeljive napake, **so imeli organi v državah članicah na voljo dovolj informacij**, da bi lahko preprečili ali odkrili in popravili napake, preden so zahtevali povračilo od Komisije. Če bi vse te informacije uporabili za popravo napak pred prijavo odhodkov Komisiji, bi bila ocenjena stopnja napake za odhodke v okviru ekonomske, socialne in teritorialne kohezije za 1,6 odstotne točke nižja. Poleg tega je Sodišče v mnogih primerih ugotovilo, da so napake, ki jih je odkrilo, naredili nacionalni organi. Te napake so k ocenjeni stopnji napake prispevale 1,7 odstotne točke.

Do konca leta 2013 je **povprečna stopnja izplačil končnim upravičencem** finančnih instrumentov znašala 47 %. Ta sredstva pomagajo podjetjem ali projektom urbanega razvoja z vlaganji v lastniški kapital, posojili ali jamstvi. Od leta 2007 je bilo v državah članicah skupaj ustanovljenih 941 finančnih instrumentov s finančnimi sredstvi v višini okrog 14,3 milijarde EUR. Komisija je aprila 2015 podaljšala obdobje upravičenosti za te instrumente s sklepom Komisije, namesto da bi prosila Svet in Parlament, naj spremenita rok v zadevni uredbi Sveta. Sodišče meni, da pri tem načinu podaljšanja obdobja upravičenosti ni bila upoštevana hierarhija pravnih aktov.

Projekti ESS, pri katerih se stroški prijavljajo z uporabo **poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov** (zbirna in pavšalna plačila ter standardni stroški na enoto), so manj dovzetni za napake kot tisti, pri katerih se uporabljajo dejanski stroški.

Upravičenci nacionalnim organom prijavijo plačane odhodke, ki morajo biti povrnjeni „kar se da hitro in v celoti“. Toda Sodišče je ugotovilo, da so države članice v nekaterih primerih ustvarile državne rezerve, upravičencem pa zneske izplačale šele nekaj mesecev po tem, ko je Komisija poravnala zadevne izjave o odhodkih, ali pa upravičenci v času revizije še niso prejeli povračila.

Na splošno je ocena Komisije za stopnje napake, o katerih poročajo revizijski organi, skladna z dokazi, ki so jih zagotovili ti organi. Toda Komisija lahko s preverjanjem letnih poročil o nadzoru le delno obravnava **tveganje**, da nacionalni organi držav članic **pri poročanju podcenjujejo napake in precenjujejo finančne popravke**. Predvsem pregledi državne pomoči, ki so jih izvedli revizijski organi, so bili za skoraj tretjino preučениh operativnih programov neustrezni.

Poleg pregleda pravilnosti transakcij je Sodišče ocenilo tudi to, ali in koliko so projekti ESRR, Kohezijskega sklada in ESS, ki so bili do konca leta 2014 že zaključeni, dosegli svoje cilje, kot so bili določeni v sporazumih o dodelitvi nepovratnih sredstev, ter ali so bili ti cilji skladni s cilji, navedenimi na ravni programa. Ugotovilo je, da so tri četrtine preučениh projektov v celoti ali deloma dosegle svoje cilje. Samo v treh primerih ni bil dosežen noben cilj projekta. Ugotovilo je tudi primere projektov s cilji, ki niso bili v skladu s tistimi, ki so navedeni za operativni program in prednostno os, v okviru katere so se projekti financirali.

Nazadnje je pregled, ki ga je izvedlo Sodišče, pokazal, da so ureditve za financiranje na podlagi smotrnosti poslovanja prej izjema kot pravilo. V večini primerov nedoseganje ciljev projekta iz sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev ni vplivalo na raven prejetega financiranja EU.

Kaj Sodišče priporoča

Sodišče priporoča:

- naj Komisija naj izvede osredotočeno analizo nacionalnih pravil o upravičenosti za programski obdobji 2007–2013 in 2014–2020 in jo uporabi za zagotavljanje navodil državam članicam o tem, kako naj poenostavi-jo in preprečijo nepotrebno zapletena in/ali obremenjujoča pravila,
- naj Komisija dodatno okrepi kontrolni sistem za revizijske organe, da bi zagotovila, da revizijski organi izva-jajo ustrezne preglede skladnosti s pravili o državni pomoči in javnem naročanju ter zagotavljajo specifične informacije o revizijah operacij. Komisija naj v vseh državah članicah oceni zanesljivost finančnih popravkov, o katerih so poročali organi za potrjevanje,
- naj Komisija predloži zakonodajni predlog za spremembo veljavne uredbe v zvezi s podaljšanjem obdobja upravičenosti za finančne instrumente, za katere se uporablja deljeno upravljanje,
- naj organi upravljanja in posredniška telesa v državah članicah okrepijo svoja prizadevanja za obravnavo sla-bosti pri „pregledih na prvi stopnji“. Komisija naj poleg tega od revizijskih organov zahteva, da v svoje revizije sistemov vključijo ponovno izvedbo nekaterih pregledov, in
- naj države članice razširijo uporabo poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov za projekte, katerih vrednost presega 50 000 EUR, in zagotovijo, da se povračila upravičencem izvršijo v 90 dneh po predložitvi pravičnega zahtevka upravičenca za plačilo.

Naravni viri 57,5 milijarde EUR

Kaj je Sodišče revidiralo

To področje porabe zajema skupno kmetijsko politiko, skupno ribiško politiko in okoljske ukrepe:

- o cilji skupne kmetijske politike so povečati kmetijsko produktivnost, zagotoviti primerno življenjsko raven kmetijske skupnosti, stabilizirati trge, zagotoviti redno preskrbo ter zagotoviti, da je preskrba potrošnikom dostopna po primernih cenah. Izvaja se preko dveh skladov: **Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS)**, ki v celoti financira neposredno pomoč EU in tržne ukrepe, ter **Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP)**, ki skupaj z državami članicami sofinancira programe za razvoj podeželja. Za porabo v okviru skupne kmetijske politike se uporablja deljeno upravljanje z državami članicami. Odhodke v okviru obeh skladov izvršuje približno 80 plačilnih agencij, ki so odgovorne za pregledovanje upravičenosti vlog za pomoč in izvrševanje plačil upravičencem,
- o skupna ribiška politika ima podobne cilje kot skupna kmetijska politika, glavno orodje za njeno izvajanje pa je **Evropski sklad za ribištvo**. Sklad v okviru deljenega upravljanja upravljajo Komisija in države članice,
- o namen okoljske politike EU je prispevati k varovanju in izboljševanju kakovosti okolja in življenja njenih državljanov ter k racionalni porabi naravnih virov. Odhodke na tem področju centralno upravlja Komisija. Najpomembnejši je **program za okolje (LIFE)**, ki sofinancira projekte, povezane z naravo, biotsko raznovrstnostjo, okoljsko politiko in upravljanjem ter informiranjem in komuniciranjem.

Ugotovitve Sodišča

Ali so bile ugotovljene pomembne napake?

Kmetijstvo – tržna in neposredna podpora:

Da

Razvoj podeželja, okolje, podnebni ukrepi in ribištvo:

Da

Ocenjena stopnja napake¹:

Naravni viri skupaj:

3,6 % (leta 2013: 4,4 %)

Od tega kmetijstvo – tržna in neposredna podpora:

2,9 % (leta 2013: 3,6 %)

razvoj podeželja, okolje, podnebni ukrepi in ribištvo:

6,2 % (leta 2013: 7,0 %)

¹ Ekvivalentna ocenjena stopnja napake za leto 2013, ki odraža nove razdelke večletnega finančnega okvira.

Vrsta in vzorec napak se med EKJS in drugimi področji porabe v okviru naravnih virov močno razlikujeta.

Kmetijstvo – tržna in neposredna podpora (EKJS)

Veliko napak, ki jih je Sodišče ugotovilo med revizijami, je posledica netočnih ali neupravičenih zahtevkov upravičencev, med katerimi so najpogostejše prijave prevelike površine kmetijskih zemljišč ali neupravičenih parcel (glej primere). Zanesljiva in posodobljena podatkovna zbirka identifikacijskega sistema za zemljišča (LPIS) lahko pomaga zmanjšati take napake.

Primeri zahtevkov s previsoko navedenimi ali neupravičenimi zemljišči

Pomoč za trajne pašnike

Na Češkem, v Franciji, Grčiji, na Poljskem, Slovaškem in v Španiji je bil del zemljišč, ki so bila prijavljena kot trajni pašniki in za katera je bila izplačana pomoč, v resnici pokrita z neupravičenim rastlinjem (gosto grmičevje, grmovje, drevesa in kamenje).

Pomoč za orna zemljišča

Sodišče je na Češkem, Danskem, Finskem, v Franciji, Nemčiji, Italiji, na Poljskem, Slovaškem, v Španiji in Združenem kraljestvu ugotovilo primere, v katerih so kmetje upravičenci površine prijavili kot orne, čeprav niso bile. V Španiji je bila pomoč plačana za parcelo, ki je bila v LPIS prijavljena in evidentirana kot orno zemljišče, v resnici pa je bila proga za motokros.

V več primerih količinsko opredeljivih napak, ki so jih naredili končni upravičenci, so imeli nacionalni organi dovolj informacij, da bi napake lahko preprečili ali odkrili in popravili, preden so bili odhodki prijavljeni Komisiji. Če bi vse te informacije uporabili za popravo napak, bi bila ocenjena stopnja napake za 0,6 odstotne točke nižja. Poleg tega je Sodišče odkrilo večje število primerov napak nacionalnih organov. Te napake so k ocenjeni stopnji napake prispevale 0,7 odstotne točke.

Upravičenci do neposredne podpore EKJS in na površino vezane podpore EKSRP so po zakonu dolžni izpolnjevati **zahteve navzkrižne skladnosti**. Te zahteve se nanašajo na varstvo okolja, javno zdravje, zdravje živali in rastlin, dobro počutje živali ter ohranjanje dobrih kmetijskih in okoljskih pogojev kmetijskih zemljišč. Če kmetje ne ravnajo v skladu s temi obveznostmi, se njihov znesek pomoči zniža. Sodišče je pri preizkušanju transakcij, za katere velja obveznost navzkrižne skladnosti, pri 27 % transakcij odkrilo kršitve. Učinek napak v zvezi z navzkrižno skladnostjo na ocenjeno stopnjo napake je bil 0,7 odstotne točke.

Integrirani administrativni in kontrolni sistem (IAKS) je glavni upravljavski in kontrolni sistem za zagotavljanje pravilnosti plačil EKJS. Sodišče je za leto 2014 preučilo operacije IAKS na Hrvaškem in ugotovilo le manjše pomanjkljivosti, ki ne vplivajo na zanesljivost sistema. Poleg tega je izvedlo pregled dokumentacije 14 revizij skladnosti v zvezi s sistemi držav članic, ki jih je opravila Komisija, in ugotovilo, da je bilo opravljeno delo zadovoljivo. Popravljalni ukrepi so bili izvedeni tudi v zvezi s slabostmi IAKS, o katerih smo poročali v prejšnjih letih. Toda popravljalni ukrepi niso bili vedno takoj sprejeti in v več primerih slabosti še vedno obstajajo, čeprav manjše.

Plačila v okviru tržnih ukrepov pomenijo približno 6 % plačil EKJS, vendar prispevajo nesorazmerno večji delež k skupni ocenjeni stopnji napake za ta sklad.

Sodišče je zaključilo tudi preučitev **okrepitev postopka dajanja zagotovila**, ki se prostovoljno uporablja v šestih državah članicah ali regijah. V teh državah članicah ali regijah neodvisni revizijski organ da mnenje o pravilnem delovanju sistemov ter pravilnosti odhodkov, prijavljenih EU. Razen v eni državi članici so stopnje napake, o katerih poročajo, nezanesljive zaradi slabosti pri izvajanju tega postopka.

Razvoj podeželja, okolje, podnebni ukrepi in ribištvo

Sodišče je ugotovilo napake v vseh 18 revidiranih državah članicah. Glavni razlogi za napake na tem področju porabe so bili neupravičenost upravičencev, dejavnosti, projektov in/ali odhodkov ali neizpolnjevanje kmetijsko-okoljskih zavez za uporabo metod kmetijske proizvodnje, skladnih z varstvom okolja, krajine in naravnih virov.

Primeri napak v zvezi z upravičenostjo

Sodišče je ugotovilo tri primere domnevnega namernega zaobhajanja pravil pri zahtevkih za pomoč. Te primere je posredovalo Evropskemu uradu za boj proti goljufijam za analizo in morebitno preiskavo. Zaradi zapletenosti Sodišče posebnih podrobnosti o njih ne sme razkriti, opiše pa lahko splošne značilnosti teh napak:

- o dobro uveljavljene družbe, ki ne bi bile upravičene do financiranja, so ustanovile nove subjekte, tako da so formalno izpolnjevale merila za upravičenost in izbirna merila,
- o skupine oseb so ustanovile več subjektov z namenom pridobitve pomoči nad dovoljeno zgornjo mejo, ki spada med pogoje naložbenega ukrepa. Čeprav so upravičenci izjavili, da ti subjekti delujejo neodvisno, to v praksi ni držalo.

Primeri neizpolnjevanja kmetijsko-okoljskih zavez

Sodišče je odkrilo šest takih primerov v Nemčiji, Italiji in Združenem kraljestvu. Upravičenec v Združenem kraljestvu na primer ni upošteval zaveze, da bo vsako leto pred 15. majem ogradil travnik za pašnjo.

V nekaterih primerih količinsko opredeljivih napak, ki so jih naredili končni upravičenci, so imeli nacionalni organi dovolj informacij, da bi napake lahko preprečili ali odkrili in popravili, preden so bili odhodki prijavljeni Komisiji. Če bi vse te informacije uporabili za popravo napak, bi bila ocenjena stopnja napake za to področje porabe za 3,3 odstotne točke nižja. Poleg tega je Sodišče odkrilo nekaj primerov napak nacionalnih organov. Te napake so k ocenjeni stopnji napake prispevale 0,6 odstotne točke.

Sodišče je v devetih od 12 pregledanih sistemov držav članic ugotovilo bistvene slabosti. Za pet plačilnih agencij, ki jih je Sodišče obiskalo na kraju samem, je ugotovilo zelo podobne sistemske slabosti, kot jih je odkrilo in o njih poročalo v prejšnjih letih.

Za leto 2014 je Sodišče na podlagi pilotnega projekta v zvezi z nekaterimi vprašanji, povezanimi s **smotrnostjo projektov**, ugotovilo, da je bila naložba pri 93 % preučeni zaključenih projektih za razvoj podeželja, izvedena v skladu z načrtom. Toda usmerjanje podpore in izbira projektov nista bila tako stroga, kot bi se lahko pričakovalo. Sodišče je poleg tega ugotovilo, da ni bilo dovolj dokazov o razumnosti stroškov.

Na področju ribištva je Sodišče ocenilo uspešnost pregledov, ki jih je izvedel revizijski organ v Italiji, in ugotovilo, da je metodologija za revizije operacij in sistemov sicer uspešna, vendar obstajajo slabosti pri upravljanju in dokumentiranju revizijskih nalog ter pri preverjanju pogojev za upravičenost.

Kaj Sodišče priporoča

Sodišče priporoča:

- za EKJS: naj si države članice še naprej prizadevajo za to, da v svoje podatkovne zbirke LPIS vključujejo zanesljive in posodobljene informacije ter uporabljajo vse informacije, ki so na voljo, in se tako izognejo plačilom za neupravičena zemljišča,
- za razvoj podeželja: naj Komisija sprejme ustrezne ukrepe za okrepitev akcijskih načrtov držav članic, ki obravnavajo pogosto ugotovljene vzroke za napake, in pregleda strategijo za svoje revizije skladnosti na področju razvoja podeželja,
- za EKJS in tudi za razvoj podeželja: naj Komisija zagotovi, da se bo novi postopek zagotovila, ki bo od proračunskega leto 2015 postal obvezen, pravilno uporabljal in da bo zanesljiv, ter
- na področju ribištva: naj Komisija zagotovi, da države članice izvajajo svoje naloge temeljiteje, zlasti z opravljanjem potrebnih kontrol na kraju samem, uporabo postopkov za kontrolo kakovosti in izboljšanjem revizijske dokumentacije.

Evropa v svetu
7,4 milijarde EUR

Kaj je Sodišče revidiralo

To področje porabe obsega odhodke na področju zunanje politike, podporo državam kandidatkam in potencialnim kandidatkam za vstop v EU ter razvojno in humanitarno pomoč državam v razvoju in sosednjim državam (vendar ne evropskih razvojnih skladov).

Za odhodke, ki se izplačujejo v več kot 150 držav, se uporablja veliko različnih instrumentov sodelovanja in načinov izvajanja. Porabo neposredno izvajajo generalni direktorati Komisije s svojega sedeža v Bruslju ali po delegacijah EU v državah prejemnicah ali pa generalni direktorati Komisije skupaj z mednarodnimi organizacijami.

Ugotovitve Sodišča

Ali so bile ugotovljene pomembne napake?

Da

Ocenjena stopnja napake¹:

2,7 % (leta 2013: 2,1 %)

¹ Ekvivalentna ocenjena stopnja napake za leto 2013, ki odraža nove razdelke večletnega finančnega okvira.

Večina napak, ki jih je Sodišče ugotovilo med svojimi revizijami, se nanaša na **neupravičene odhodke**, ki so jih prijavili upravičenci, zlasti odhodke, ki so nastali zunaj obdobja upravičenosti, vključitev neupravičenih davkov, neupoštevanje pravila o poreklu in posredne stroške, napačno zaračunane kot neposredne stroške. Ugotovilo je tudi primere upravičencev, ki so prijavili stroške brez dokazil za utemeljitev odhodkov, primere neupoštevanja pravil javnega naročanja ter napake v izračunih.

Druge ugotovljene napake so se nanašale na to, da je Komisija sprejela in obračunala odhodke za storitve, delo in blago, ki jih upravičenec še ni imel.

Primer: Odhodki, ki niso nastali

Komisija je podpisala sporazum o prispevku s karibsko banko za znesek v višini 6,5 milijona EUR za ustanovitev instrumenta za obnavljajoče se kredite za ponovno zasaditev sladkornega trsa v Belizeju. Leta 2014 je sprejela odhodke v višini 2,3 milijona EUR, od česar se je 740 000 EUR nanašalo na posojilne pogodbe s kmeti, ki jih je banka odobrila, vendar jih takrat še ni izplačala. Zato je Komisija obračunala višji znesek predfinanciranja, kot je bilo upravičeno.

Pri preizkušanju transakcij EuropeAid, enega od generalnih direktorats Komisije, ki upravlja bistven del porabe na področju Evropa v svetu, se je pokazalo, da **napake niso bile vedno odkrite**. Zaradi pomanjkljivosti v pregledih, ki so jih izvedli revizorji, ki jih izberejo upravičenci, je Komisija povrnila neupravičene stroške.

Kaj Sodišče priporoča

Sodišče priporoča, naj Komisija:

- vzpostavi in izvaja postopke notranje kontrole, da se zagotovi obračunavanje plačil predfinanciranja na podlagi dejansko nastalih odhodkov, ter
- okrepi predhodne kontrole pogodb o dodelitvi nepovratnih sredstev, vključno z uporabo načrtovanja na podlagi tveganja ter sistematičnega spremljanja izvajanja priporočil in obiskov na kraju samem.

Uprava

8,8 milijarde EUR

Kaj je Sodišče revidiralo

Področje uprave zajema odhodke institucij in drugih organov EU. Ti so Komisija, Parlament, Evropska služba za zunanje zadeve, Evropski svet in Svet, Sodišče Evropske unije, Evropsko računsko sodišče, Evropski ekonomsko-socialni odbor, Odbor regij, Evropski varuh človekovih pravic in Evropski nadzornik za varstvo podatkov. Vključuje tudi plačila evropskim šolam.

Poraba za človeške vire (plače, dodatki in pokojnine) pomeni približno 60 % celotne porabe. Odhodki za stavbe, opremo, energijo, komunikacije in informacijsko tehnologijo pomenijo preostanek porabe.

Evropsko računsko sodišče o rezultatih svojih revizij agencij in drugih decentraliziranih organov Evropske unije poroča v specifičnih letnih poročilih, ki so objavljena posebej, skupaj s povzetkom rezultatov.

Ugotovitve Sodišča

Ali so bile ugotovljene pomembne napake?

Ne

Ocenjena stopnja napake¹:

0,5 % (leta 2013: 1,1 %)

¹ Ekvivalentna ocenjena stopnja napake za leto 2013, ki odraža nove razdelke večletnega finančnega okvira.

Sodišče pri preučitvi sistemov v glavnem ni ugotovilo resnih slabosti. Ugotovilo pa je nekaj področij, na katerih za nekatere institucije in organe še obstajajo možnosti za izboljšanje. Ta so zajeta v spodnja priporočila.

Kaj Sodišče priporoča

Sodišče priporoča:

- o naj Evropski parlament okrepi svoje preglede stroškov, ki jih evropske politične stranke povrnejo svojim povezanim organizacijam, pa tudi stroškov za javna naročila političnih strank,
- o naj Evropski ekonomsko-socialni odbor izboljša svoje postopke za javno naročanje in
- o naj institucije in organi izboljšajo svoje sisteme za posodabljanje informacij za izračun družinskih dodatkov.

Evropski razvojni skladi (ERS)

3,1 milijarde EUR

Kaj je Sodišče revidiralo

Z ERS se zagotavlja pomoč Evropske unije za razvojno sodelovanje afriškim, karibskim in pacifiškim državam (AKP) ter čezmorskim državam in ozemljem (ČDO). Cilj porabe ERS in instrumentov sodelovanja je odprava revščine ter spodbujanje trajnostnega razvoja in vključitve držav AKP in ČDO v svetovno gospodarstvo.

ERS financirajo države članice. Upravlja jih Evropska komisija zunaj okvira splošnega proračuna EU, nekatere vrste pomoči pa Evropska investicijska banka. Vsak ERS ureja posebna finančna uredba. Zunanja pomoč, financirana iz ERS, se izvaja v okolju, za katero je značilno visoko tveganje, zlasti zaradi geografsko razpršenih dejavnosti ter majhnih institucionalnih in upravnih zmogljivosti partnerskih držav.

Ugotovitve Sodišča

Zanesljivost računovodskih izkazov ERS:

Računovodski izkazi za leto 2014 pošteno predstavljajo finančno stanje ERS, rezultate njihovega poslovanja, denarne tokove in spremembe čistih sredstev.

Ali je na prihodke ERS vplivala pomembna napaka?

Ne

Ali je na plačila ERS vplivala pomembna napaka?

Da

Ocenjena stopnja napake:

3,8 % (leta 2013: 3,4 %)

Stopnja napake, ki jo je ugotovilo Sodišče, vključno z napakami v nekaterih končnih zahtevkih, za katere so bile opravljene zunanje revizije in preverjanja odhodkov, kot v prejšnjih letih kaže na slabosti v predhodnih pregledih. Napake, ki se nanašajo na **neupoštevanje postopkov javnega naročanja** (glej primer) in **neobstoje dokazil za utemeljitev odhodkov**, so povzročile skoraj dve tretjini ocenjene stopnje napake.

Primer: Upravičenec ni upošteval pravil javnega naročanja

Sodišče je preučilo javno naročilo informacijsko-tehnoloških storitev, ki ga je izvedla organizacija, zadolžena za kmetijsko sodelovanje med državami AKP. Pri reviziji se je pokazalo, da upravičenec ni upošteval postopka javnega naročanja, določenega v sporazumu o dodelitvi nepovratnih sredstev, pri katerem je treba objaviti obvestilo o javnem naročilu na mednarodni ravni. Upravičenec je vabila k sodelovanju poslal samo trem podjetjem v svoji državi, ki jih je izbral sam, zaradi česar je bila konkurenca omejena.

EuropeAid je generalni direktorat Komisije, ki upravlja skoraj vso porabo v okviru ERS. Sedaj izvaja akcijski načrt za obravnavo slabosti v svojih sistemih. Ker so nekateri ukrepi še vedno v fazi razvoja, Sodišče še ne more oceniti učinkovitosti teh novosti na uspešnost sistemov EuropeAida.

Kaj Sodišče priporoča

Sodišče priporoča, naj Komisija:

- o okrepi kontrole obračunavanja predfinanciranja in zagotovi, da partnerske države uporabljajo pravilne menjalne tečaje za pretvorbo izplačil proračunske podpore v svojo lokalno valuto, in
- o izboljša obstoječe ureditve za ocenjevanje učinkovitosti in stroškovne uspešnosti kontrol.

Na kratko o revizijskem pristopu

Mnenja Evropskega računskega sodišča v izjavi o zanesljivosti temeljijo na objektivnih dokazih, pridobljenih z revizijskim preizkušanjem v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Naše delo je opisano v nadaljevanju.

Zanesljivost zaključnega računa

Ali so informacije v zaključnem računu EU popolne in točne?

Proračun EU je zapleten. Generalni direktorati Komisije vsako leto opravijo na stotisoče knjižb, v katerih so zajete informacije iz številnih različnih virov (tudi iz držav članic). Evropsko računsko sodišče preveri, ali računovodski procesi potekajo pravilno in ali so tako dobljeni računovodski podatki popolni ter pravilno evidentirani in predstavljeni.

- Ocenjevanje računovodskega sistema za zagotovitev, da je ta sistem dobra osnova za zanesljive podatke (popolne in točne).
- Preverjanje ključnih računovodskih postopkov za zagotovitev njihovega pravilnega delovanja.
- Analitični pregledi računovodskih podatkov za zagotovitev njihove usklajene predstavitve in smiselnosti.
- Neposredno pregledovanje vzorca knjižb za zagotovitev, da z njimi povezane transakcije obstajajo in so točno evidentirane.
- Pregled računovodskih izkazov za zagotovitev, da pošteno predstavljajo finančno stanje.

Pravilnost transakcij

Ali so transakcije, povezane z računovodskimi izkazi EU, ki se nanašajo na prihodke EU in plačila EU, ki so bila pripoznana kot stroški¹, skladne s pravili, ki veljajo zanje?

Milijoni iz proračuna EU so izplačani upravičencem v EU in drugje po svetu. Večino te porabe upravljajo države članice. Sodišče neposredno preizkusi prihodke in plačila, ki so bila prepoznana kot stroški, ter oceni sisteme, s katerimi se ta plačila upravljajo in preverjajo, da pridobi dokaze, ki jih potrebuje.

- Vzorci transakcij se izberejo iz celotnega proračuna EU s statističnimi tehnikami in so osnova za podrobno preizkušanje, ki ga opravijo revizorji Sodišča.
- Transakcije iz vzorcev se podrobno revidirajo, običajno v prostorih končnega prejemnika sredstev (npr. kmeta, raziskovalnega inštituta, družbe, ki na podlagi javnega naročila zagotavlja dela ali storitve), da se pridobijo neposredni dokazi, da s tem povezani dogodek „obstaja“, je pravilno evidentiran in skladen s pravili, na podlagi katerih so izvršena posamezna plačila.
- Napake se analizirajo in razvrstijo na količinsko opredeljive ali količinsko neopredeljive.
- Učinek napak se izračuna z ekstrapolacijo količinsko opredeljivih napak kot ocenjena stopnja napake.
- Ocenjena stopnja napake se primerja z 2-odstotnim pragom pomembnosti za določitev mnenja Sodišča.
- Ocenijo se sistemi za prihodke, da se določi njihova uspešnost pri preverjanju zakonitosti in pravilnosti transakcij, za katerih upravljanje se uporabljajo.
- Upoštevajo se tudi druge pomembne informacije, kot so letna poročila o dejavnostih in poročila drugih zunanjih revizorjev.
- O vseh ugotovitvah se razpravlja z nacionalnimi organi v državah članicah in Komisijo, da se zagotovi točnost podatkov.
- Sodišče svoja mnenja sprejema na podlagi opravljenega dela in doseženih rezultatov.

¹ Plačila, ki so bila pripoznana kot stroški: vmesna plačila, končna plačila ter obračuni predplačil.

Evropsko računsko sodišče in njegovo delo

Evropsko računsko sodišče je neodvisna revizijska institucija Evropske unije. Sedež ima v Luxembourg, zaposluje pa približno 900 strokovnih in podpornih uslužbencev, ki so vseh narodnosti EU. Vse od svoje ustanovitve leta 1977 opozarja na pomembnost finančnega poslovanja EU in prispeva k njegovemu izboljševanju.

Njegova revizijska poročila in mnenja so bistven člen v verigi odgovornosti v EU. Zaradi rezultatov njegovega dela tisti, ki upravljajo proračun EU, prevzamejo odgovornost za svoje delo, še posebej v okviru letnega postopka za podelitev razrešnice. To je predvsem Komisija, pa tudi druge institucije in organi EU. Pri deljenem upravljanju imajo pomembno vlogo tudi države članice.

Glavne naloge Sodišča so:

- revizije računovodskih izkazov in skladnosti, predvsem v obliki izjave o zanesljivosti,
- revizije smotrnosti poslovanja za teme, ki so izbrane tako, da bi bil učinek dela Sodišča čim večji, ter
- mnenja o predpisih, povezanih z upravljanjem proračuna, in drugih pomembnih zadevah.

Sodišče želi svoje vire upravljati tako, da bo zagotovilo ustrezno ravnovesje med svojimi različnimi dejavnostmi ter pomagalo doseči zanesljive rezultate in dobro zajetje različnih področij proračuna EU.

Izložki Sodišča

Sodišče pripravlja:

- o **letni poročili** o proračunu EU in evropskih razvojnih skladih. Letni poročili vsebujeta predvsem mnenja in rezultate v izjavi o zanesljivosti in sta objavljeni vsako leto novembra;
- o **specifična letna poročila**, v katerih so predstavljena mnenja Sodišča za posamezne agencije in organe EU. Leta 2014 jih je bilo objavljenih 51;
- o **posebna poročila** o izbranih revizijskih temah, ki se objavljajo vse leto. Pri njih gre predvsem za revizije smotrnosti poslovanja. Leta 2014 jih je bilo objavljenih 24;
- o **mnenja** in druge dokumente, ki jih Evropski parlament in Svet uporabljata pri potrjevanju zakonodaje in drugih aktov EU, ki pomembno vplivajo na finančno poslovanje. Leta 2014 jih je bilo objavljenih 14;
- o **panoramske preglede** izbranih področij politik EU, v katerih so analizirani širši izzivi in dolgoročni trendi. Leta 2014 sta bila objavljena dva;
- o **letno poročilo o dejavnostih** z informacijami o dejavnostih Sodišča v posameznem letu in njihovo razlago.

Naše delo prispeva k ozaveščanju o finančnem poslovanju EU in njegovi vse večji preglednosti, dajanju zagotovitve o stanju tega poslovanja in izrekanju priporočil za dodatne izboljšave. Sodišče deluje v interesu državljanov Evropske unije.

KAKO DO PUBLIKACIJ EVROPSKE UNIJE

Brezplačne publikacije:

- en izvod:
na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- več kot en izvod ter plakati in zemljevidi:
pri predstavništvih Evropske unije (http://ec.europa.eu/represent_sl.htm),
pri delegacijah v državah, ki niso članice EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sl.htm),
pri službi Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sl.htm) ali
s klicem na telefonsko številko 00 800 6 7 8 9 10 11 (brezplačna številka za celotno EU) (*).

(* Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govorilnice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Publikacije, ki so naprodaj:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Predstavitev in pojasnitev letnih poročil revizorja EU za leto 2014

Evropsko računsko sodišče je neodvisna institucija EU za revizijo – varuh financ EU. V tem dokumentu so povzete glavne ugotovitve in zaključki iz letnih poročil Evropskega računskega sodišča o proračunu EU in evropskih razvojnih skladov za leto 2014. Zajema zanesljivost računovodskih izkazov, pravilnost prihodkov in porabe ter doseganje rezultatov pri izvrševanju proračuna. Celotno besedilo poročil je na voljo na <http://eca.europa.eu> in v *Uradnem listu Evropske unije*.

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Urad za publikacije